Emniyet işleri umum müdürlüğünde yedinci şube adı ile bir şube tesisi için meclise bir lâyiha verildi.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Silâhsızlanma mese esind: Amerika birleşik devletleri Avrupa işlerine müdahale etmemeğe karar verdi.

FIYATI 5 KURUŞTUR | 9 uncu sene No. 2951 | PAZARTESİ 30 NISAN 1934 | Tel: (Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

Sigara ve işlenmiş Tütün ihracatı

ANKARA: 28 Nisan

Tütün meselesi bizim için her şeyden evvel bir memleket meselesidir. Ve şayet biz muasır teşekküller, ve muasır sây tarzını benimsemek şartile bu mahsulümüzden istifade yolunu tutacak olursak; tütün başlı başına yüzümüzü güldürecek kudrette bir millî servettir. Tütün kongresi, tütüncülüğümüzü üzen büyük bir derdin halline hizmet etti. Ve İktısat Vekili Mahmut Celâl Bey bu kongre ile, eski seneler mahsulünü takasa tâbi tutmakla gösterdiği alâkadan sonra, Türk tütününü ikinci defa himaye etmiş oluyor.

Fakat istihale, işlemeye, imale sarfedilen bütün emeklerin semereleri ancak satış ile iktitaf olunur. Satış işi ise başlı başına bir meseledir. Malûmdur ki ihracat eşyası mamul ve gayri mamul olmak üzere iki kısımdır. Gayrimamul tütünlerimize yeni piyasalarda yeni müşteriler bulmak ve kaybettiğimiz piyasalardaki müşterileri tekrar elde etmek için alınması elzem olan tedbirler, sigaar ve işlenmiş tütün ihracına ehemmiyet vermektir. İşlenmiş tütün ve sigaralarımızın sürümüne muvaffak olduğumuz gün tabiatile yaprak halindeki tütünlerimize müşteri bulur, ve büyük mikyasta siparişler alabiliriz. Bizde inhisar sistemi cari olduğundan imal hakkı yalnız inhisar idaresine aittir.. Ve her hangi bir tüccar veya müessese dahilde satmak için sigara yapamaz, ve meriyette bulunan tütün inhisar kanununun dar hükümleri dairesinde sigarayı ihraç için dahi yapamamaktadır. Filhakika yeni tütün ve tütün inhisarı kanunu projesinde hükûmet bu mahzuru gözönünde bulundurarak mevcut kanunun hükümlerinin tevsiini derpiş etmiştir. Bu suretle Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin müsaadesile İstanbul, İzmir ve Samsuna münhasır olmak ve nakdî veya millî bir bankadan teminat gösterilmek üzere bazı müteşebbislerin fabrika tesisile haricce sigara ihracına ve bu suretle Türk tütününün revacının tezyidine muvaffak olabilecekleri mülâhazası ve ciddî teşebbüslere imkân ve tatbik sahası bırakılması maksadı görülmüştür. Projedeki bu esasın lâyiha kanun olurken nasıl bir şekil alacağı malûm değilse de, hüküm aynen kabul edilecek olsa dahi tatbikatta amelî bir kıymeti olacağında biraz şüphe etmek lâzımdır.

Hükûmet zaman zaman tütün ihracat işile meşgul olmaktan geri kalmış değildir. Netekim ecnebi memleketlerde sigara ve tütün satmak için bir limited şirketi teşkili hakkındaki kanun lâyihası Meclise verilirken, esbabı mucibe mazbatasında tütünün haricî ticaretinde muvaffak olunamadığının en büyük sebeplerinden biri olarak İnhisarlar idaresinin tâbi olduğu birçok kayıtlar gösterilmiş ve bu mahzurları izale için böyle bir şirket tesisine müsaade istenmişti. Halbuki Avrupada inhisar usulile tütün ve sigara satışını temin eden memleketlerin hepsinde inhisar idaresi bizde olduğu gibi birer devlet teşekkülüdür. Fakat bu teşek -

Mecdi SADRETTİN

(Devamı 7 inci sahifede)

BUGÜN

2 inci sahifede

Ecnebi matbuatında gördüklerimiz

3 üncü sahifede

Uçan fabrika!.. Felek

4 üncü sahifede

Nevvap Hazretleri buyurmuşlar ki Dr. Galip ATA

Kulak misafiri

5 inci sahifede

Memleket haberleri

6 ıncı sahifede

Ortamektepler muallimlerinin ders saatleri

(Ankara muhabirimizden)

Resimli hikâye

İktısat vekilinin tetkikleri

Şişe fabrikası Paşabahçesinde kurulacak

Yarım milyon lira ile tesis edilecek fabrika için faaliyete geçiliyor

Muhtelif deniz işleri idarelerinin eskiye nazaran daha mütekâmil ve kârlı bir hale geldikleri anlaşılıyor

İki günden beri şehrimizde bulunan İktısat Vekili Celâl B. dün de tetkiklerine devam etmiştir. Vekil B. dün saat 11 de Denizyollarının Tophanedeki idare merkezini ziyaret etmiştir. Celâl Bey Denizyollarında müdür Sadettin Beyle uzun müddet görüşerek daha çok yeni olan bu idarenin Seyrisefainin lâğvından sonra elde ettiği neticeler, vapurculuk şirketile âhenk temin edilip edilmediği, elde edilen varidat, tarifelerden vâki olan umumî şikâyetler ve yeni yapılarak 1 Mayıstan itibaren tatbika başlanacak olan tarifenin esasları hakkında geniş malûmat almışlardır. Bu görüşme saat 13 e kadar devam etmiş ve saat 13 te Vekil Bey öğle yemeğini Denizyollarında Sadettin Beyle birlikte yemişlerdir. Bu tetkikat neticesinde, Seyrisefain idaresinin bugünkü şekle konulmasile ve vapurcular arasında bir Anonim şirket yapılması suretile atılan adım ve yapılan programın hem iyi tatbik edilmekte olduğu, hem de de-

Mahmut Celâl, Mahmut (Siirt) ve İş Bankası umumî müdür vekili Muammer Beyler Paşabahçeye giderlerken ve Paşabahçede....

(Devamı 7 inci sahifede)

Şehir meclisi

Perşembe günü beklenen toplantı yapılabilecek mi?

Muhittin Bey bu sabah geliyor, Ankara muhabirimize beyanatı

Banka hakkındaki resmî tahkikat devam ediyor

ANKARA, 29 (Telefonla) — İstanbul valisi ve belediye reisi Muhittin Bey bu akşam İstanbula hareket etmiştir. Hareketinden evvel bana dedi ki:

— *İstanbulda belediye meclisinin içtimaa daveti için derhal hazırlıklara başlayacağım. Biliyorsunuz, ki meclisi içtimaa davet için bir hafta evvel azaları haberdar etmek elzemdir. Bunun içindir ki ancak önümüzdeki hafta ortaların da belediye meclisi toplanacaktır.,,*

Öğrendiğime göre Dahiliye vekâleti İstanbul belediye meclisinin fevkalâde içtimaa daveti için İstanbul belediyesine yapacağı tebligatı şifahî olarak Muhittin Beye yapmıştır.. Muhittin Bey İstanbula varır varmaz içtima ruzname -

(Devamı 5 inci sahifede)

Bugün Ankaradan şehrimize gelecek olan vali ve belediye reisi Muhittin Bey

Çocuk bayramının dün son günü idi

Birçok yavrular birincilik aldılar

Dün çocuk haftasının son günü idi. Bir haftadanberi havaların müsait olması çocuklarımızı bu neşeli günlerinde daha çok sevindirdi. Altı günlük eğlence, koşuşma bu mini minileri yormamış olacak ki dün de ayni neş'e ile gezdiler, eğlendiler. Bilhassa Gülhane parkında çocuk balıçesi akşama kadar çınladı.

(Devamı 7 inci sahifede)

Türk - Yunan Dostluğu

Yunan Harbiye nazırının ziyaretine ehemmiyet atfediliyor

ANKARA, 29 (Telefonla) — Yunan Harbiye Nazırile Ankarada cereyan edecek müzakerelere hususî bir ehemmiyet atfedilmektedir. Bu müzakereler Türk - Yunan dostluğunun ve Balkan sulhünün tarsini gayesine matuf olacaktır.

Rusyaya giden Tayyarecilerimiz Ve askerî hey'et

Sefirimiz ve M. Karahan birer resmi kabul yaptılar

M. Karahan *Ragıp Bey*

MOSKOVA, 29 (A.A.) — Türk tayyarecileri ile Türk askerî heyetinin Moskovayi ziyaretleri vesilesile dün akşam Türkiye

(Devamı 7 inci sahifede)

İtalyada

Faşistlere karşı Bir kıyam mı?

BELGRAT , 29 (Milliyet) — İtalyan donanmasında faşistlere karşı kıyam yapıldığı ve bu münasebetle yüz kişinin tevkif edildiği bura gazetelerine bildirilmiştir. Vaktin geç olması dolayısile bu haberin tahkikine imkân hâsıl olamamıştır.

İş bankası Galata şubesi

Bugün saat 11 de merasimle açılıyor

İş Bankası Galata şubesinin açılma merasimi bugün saat on birde yapılacaktır. Merasime bir çok zevat davetlidirler.

Şubenin memur kadrosu ikmal edilmiş olup bugünden itibaren faaliyete geçilecektir. Memurin kadrosu yirmi beş kişiden ibarettir. Şubenin müdürlüğüne, Beyoğlu şubesi müdürü Şakir Bey tayin edilmiştir.

Galata şubesinde bütün banka muamelâtı, yani İstanbul merkezinde yapılmakta olan her nevi muamelât yapılacaktır. Şubeye ona göre salâhiyetler verilmiş ve tertibat alınmıştır.

DAVET

İş Bankası müdürlüğü, İstanbulda bulunan muhterem mebusların adreslerini bilemediği için kendilerine ayrı ayrı davetname göndररememiştir. Muhterem mebusların bugün saat on birde Galata şubesinde açılma merasimine şeref vermelerini gazetemiz delâletile kendilerinden bilhassa rica etmektedir.

Bir Dişçinin Romanı

Aka GÜNDÜZ

Aka Gündüz Beyin bugün yeni bir hikâyesinin neşrine başlıyoruz. Bu hikâye de üç dört gün sürecektir. 6 ncı sayıfamızda okuyunuz.

Memur maaşını

Kesmek bütçe açığını kapamıya yaramıyor

Dünya memurlarını alâkadar eden mühim bir etüt neşredildi

Bu etüt hükûmetimizin memur maaşına dokunmadan bütçeyi tevzin etmek yolundaki muvaffakıyetini tebarüz ettiren en canlı bir vesika oluyor

Fransada 4,5 milyar franklık bütçe açığını kapamak için Doumergue hükûmeti bir takım tasarruflara başvurdu. Bu meyanda memur maaşlarından tenkihat meselesi de vardır. Marianne gazetesi bu münasebetle memur maaşlarile bütçe açığının alâkasını gösteren çok şayanı dikkat bir yazı yazmıştır. Bu yazının mühim bir kısmını aşağı dercediyoruz:

"Fransada memur maaşlarından tenkihat yapıldı. Ücretli memurları ve amelelerin maaşları da indirilmiş veyahut indirilmek üzere bulunmuştur. Öyle iddia ediliyor ki eğer, memurlar ve ecirler daha az para alırlarsa her şey yoluna girecektir.

Amelelerin ücretlerile, hayat pahası arasında bir münasebet tesisi müşkül ise de, diğer taraftan memur maaşları ve bütçeler arasında ki münasebeti gösterir kat'î malûmat mevcuttur. Biz bunları göstermek istiyoruz.

1 — Fransız memurlarından istenilen fedakârlık arzu edilen neticeyi vermemek tehlikesini arzeder.

2 — Fransız memurları, ecnebi memleketlerdeki arkadaşlarına nazaran bir imtiyaz sahibi değildir -

(Devamı 7 inci sahifede)

İnkılâp Enstitüsünde

Madenlerimiz, haricî ve dahilî ticaretimiz...

Yusuf Kemal Bey dünkü dersinde haricî ve dahilî ticaret usullerinden ve gümrük tarifelerinden bahsetti

Eski Adliye Vekili Yusuf Kemal Bey, dün akşam Üniversite konferans salonunda inkılâp dersine devam etti.

Yusuf Kemal Beyin dersinden aldığımız notları yazıyoruz:

Sanayi yanında madenciliğimiz vardır. Müsaadenizle birkaç kelime ile ondan da bahsedeceğim. Türkiye madeni çok bir memleket olmakla maruftur. Osmanlı İmparatorluğu zamanında meşhur olduğu gibi bugünkü Türkiyemizi teşkil eden yerlerde 2000 sene işletilmiş aynı serveti muhafaza etmiş madenler var. Bu madenler, evvelce haylı müddet işletilmiştir. Fakat başka memleketlerde makine tekniği ilerlediği halde bizde maden işletmesi, kazmadan ileri gidememiştir. Bu sebeple madenlerimiz, yavaş yavaş körleşmiş, işletilememiştir.

Memleketimizde maden istihsal eden mıntaklarından bazıları meselâ Gümüşhacıköy, Ergani bakır madeni vesaire feyizli yerler vardır. Bunlar, vaktile meskûkât ihtiyacına, harp malzemesi ihtiyacına karşılık olarak kullanılırlarmış. Sonraları, tekniğin ilerlememiş olmasından dolayı bilginin kâfi gelmemesinden mücadelede zayıf kalınmıştır. 19 uncu asrın iptidalarında, hattâ Umumî harbe kadar Türkiyede madencilik faaliyeti vardı.

Yusuf Kemal Bey derste

Madenlerimiz nasıl işletilirdi?

İş bir arzuhal verip, bir ilmühaber almak, birkaç cevher bulmak, ruhsatiyesini tedarik etmekten ibaretti.

Fakat bu madeni işleteceklerin

(Devamı 7 inci sahifede)

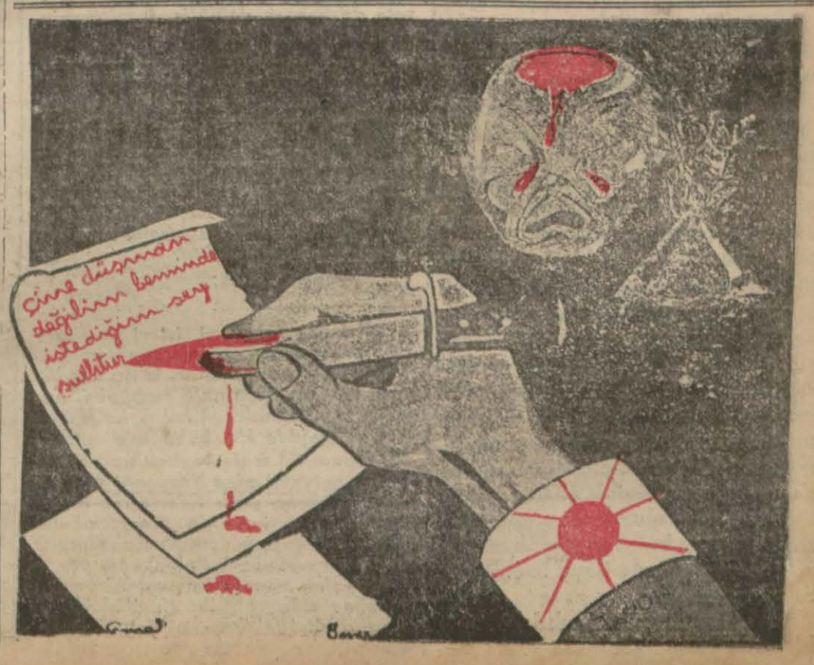

TARIHI TEFRIKA: 27

30 Nisan

İttihat ve Terakki!

(BAHAEDDIN ŞAKIR BEYIN BIRAKTIGI VESIKALARA GÖRE)

Ahmet Riza B. aleyhine kücumlar

Vatanın ihtiyaçları mı, yoksa Ahmet Riza Beyin şahısları mı?

A birader, Ahmet Rizayı methederken tecennün edeceğini düşünerek endişeye düşmeğe başladım. Bilmem bizim Türklükten mi, neden? tabiatimizde, harekâtımızda, sözlerimizde ifrat ile tefrikten başka bir şey görülmiyor. Mektubunda diyorsun ki: (Riza türkçe meşvereti çıkarmağa ve cemiyetin merkezini Paris göstermeğe başlarsa, hangi tarafa meyil daha ziyade olur?)

Arkadaş, Riza Meşvereti çıkarabilir. Kimse iddia edemez ki Rizanın Meşvereti tatil etmesi Cenevredekileri bir cemile veyahut menafii umumiyeye bir hizmet içindi. Riza muktedir olsa idi, tabiî Meşverete devam ederdi. Fakat Riza, Parisi cemiyetin merkezi olarak gösteremez. Çünkü Cenevre ile münasebatta bulunanların cümlesi işin hakikatini bilmiş olacakları için tabiî Rizaya inanmıyacaklar ve aksini işaa edeceklerdir. Binaenaleyh bugün Rizaya ne dereceye kadar meyil varsa, gene ondan ibaret kalacak ve artamıyacaktır.

(Riza bu yolu tutsa idi, o vakit Cenevredekilere itimadı kalmamış derdim, diyorsun. Evvelâ Riza bu yolu tutamaz, çünkü Rizanın arzusu şöhretperestanesine dokunur. Riza pek âlâ düşünebilir ki o bu yolu tutarsa buradakiler de başka bir yol tutmağa mecbur kalırlar. Saniyen, Rizanın buradakilere itimadı olmadığını sen kendi ağzımla bana söylemiştin. Bu kadar unutkan olma!

Gene mektubunda diyorsun ki: (Mısırdan Rizaya bir mektup geldi. Bu mektubu gönderen oradaki şube efradı (biz sizi Mısır şubesi namına La Hey konferansına memur ediyoruz. Nakdî muavenette bulunmak istiyoruz, ne dersiniz?) diyorlar. Bundan başka Camii Ezhere toplanacak ülemanın vekâletini de tetklif ediyorlar. Bunlar hep teveccüh ifadesidir.) Doğrusu ya Nazım, bu sözlerini okurken ya fevkalâde hamakatine veyahut tarafgirliğine hükmetmek lâzımgeliyor. Halbuki bu iki sıfattan hiç birisile seni tavsif etmeğe vicdanım razı olmıyor. A safdil Nazımcığım!

"En namuslu tanınmış adamların nazarı teveccühünden mahrum kalmağı, bir takım denilerin hüsnü teveccühüne nail olmağa tercih etmiyecek hiç bir akıllı adam tasavvur edemem. Mısır şubesi diyorsun, bu şubenin maderi, mettbuu neresi olduğunu düşünmiyor musun? Mısır şubesi bugüne kadar Riza ile hiç bir münasebette bulunmazken bugün neden bu derece teveccüh emaresi(!) gösteriyor? Mısır şubesinin hali gerek sence, gerekse Ahmet Rizaca malûm olduğu halde o gibi hainlerin Ahmet Rizaya koltuk veren sözlerini sen bir taraftan, Ahmet Riza bir taraftan — hemdesti vifak olarak Rizaya olan teveccühü âmmeyi (!) ilân zımnında ötede beride işaa etmenizi hiç anlayamadım.

İnsan Ahmet Rizanın şahsına mı hizmet etmeli, yoksa bitarafane vatanın ihtiyaçlarını mı düşünmeli? Mısır şubesinin ve Ahmet Rizanın indinde en menfur olan dolandırıcılık ve hattâ (cemiyet) namından istifade ederek dolandırıcılık yolunu tutmuş olan kimselerin elinde değil mi? Onların israfları hesabı aşmış, cemiyetin matbaası Salih namında bir uşak bozmasile Kadri hoca isminde bir katırın desti iğtisabına geçmiş cemiyetten matbaanın nevakısını ikmal ve gazetenin hayatını idame için binlerce frank celbedilmiş, Sultan Hamitten para alınarak ve o paraları ceplere atılarak cemiyete hiç haber vermeksizin gazete muvakkat bir müddet için tatil edilmiş, bu edebsizlikler bin türlü yalanlarla kapatılmış değil mi? Bunları yapan, bu hainlikleri irtikâp eden ve gazetenin matbaası önüne keyfe mayeşa (Matbaatülosmaniye) levhasını asan Salih ile Kadri hoca namlarındaki şahısların Mısır şubesini teşkil etmekte oldukları sence ve Rizaca malûm iken nasıl oluyor da bunların bu zamanda size yazdığı mektubun ne maksatla yazılmış olduğunu hem sen, hem Riza anlamıyacak kadar aptallık gösteriyorsunuz? Nasıl oluyor da o mektubu Rizaya karşı bir teveccüh emaresi (!) makamında ilâna başlıyorsunuz?

Of, Nazım! Canım sıkılıyor, kâşki bunu bana yazmasa idin! Tunalı Halminin Mısıra cemiyet tarafından ne maksatla gönderilmiş olduğunu, Salih ve Abdullah hocanın (1) gerek Hilmiye ve gerek Cenevreye karşı almış olduğu tavır ve hareketin neden ibaret bulunduğunu hem sen, ve hem Riza pek âlâ biliyordunuz. Bildikleriniz bundan ibaret bile olsa idi, ilerisini düşünmek kâfi gelmez miydi?

Nazım, bu gibi hareketlere malik olan bir adamın, yani Ahmet Rizanın yegâne emeli ne olduğunu kime istersen sor, Rizaya şöhret hırsı mı istinat ettiğini, yoksa halisane bir arzu mu atfedildiğini o zaman anlarsın. Bunları kendin anlamıyacak kadar tarafkirlik duyuyorsan, o zaman bitaraf bir adama sorup aldandığımı anla!

Trablustan kaçmağa muvaffak olan Hâmit Bey isminde birisi Cenevreye geldi. Trablustan çıkalı beş ay olmuş ve bu müddeti de Mısırda geçirmiş. Mısır şubesi (!) ef'al ve harekâtını bu zattan dinleseydin, o zaman Salih ile Kadri hocayı daha iyi anlardın. Salih Matbaanın ve gazetenin sahibi, Kadri hoca ise Salihin yanında aylıklı bir muharrir imiş. Orada bulunan diğer bir iki Türk te boğaz tokluğuna sabahtan akşama kadar matbaa makinesi çeviren birer beygir vazifesini görüyormuş.

Salih cemiyet namına iane toplar, bir takım risaleleri ve kitapları ücret mükabilinde basar, beş para masraf yapmaz, paranın hepsini cebine atarmış. Bu edepsizliğe de kanaat etmiyerek Sultan Hamit ile pazarlığa girişip aldığı yüz lira mukabilinde gazeteyi iki ay müddetle tatil etmiş. Bu yaptıkları elvermiyormuş gibi Salih bir takım Türkleri cemiyet tarafından gönderiliyormuş gibi göstererek İstanbula yollıyormuş, onlara memuriyet verdiriyormuş ve Jön Türk diye İstanbula sattığı adamlardan para alıyormuş.

Doğrusu böyle adamların teveccühüne lâyık olmakla iftihar eden Ahmet Rizayı ben de alkışlarım. Her ne kadar Ahmet Riza, Salihin bütün bu edebsizliklerini bilmezse de yukarıda yazdıklarımı bilirdi ya! Hüsnü niyet sahibi olan Ahmet Rizaya bu hususta ufak bir malûmat kâfi değil miydi?

Ben Ahmet Rizayı yumurta yumurtlamakta olan bir tavuğa benzetiyorum. Şöhret hırsile onun... yırtıldığı için ötede beride bağırıyormuş. Fakat horoza ne olmuşki hiç hiç bir şeyi yok iken o da tavukla beraber bağırıyor?

Ne ise! Şurasını da söyliyelim ki mektubumu teklifli bir adama karşı yazmadığım için kalemimin ucuna gelen sözleri düşünmiyerek karaladım. Ağır bir şey söylemişsem, tabiî darılmazsın.,,

— Bitmedi —

(1) Merhum doktor Abdullah Cevdet Bey.

HARİCÎ HABERLER

Almanyanın borçları

Doktor Şaht'ın çok şiddetli beyanatta bulunduğu rivayet ediliyor

Bununla beraber Berlinde açılan konferansın alacaklılar için iyi neticeler vermesi ihtimali var

BERLİN, 29 (A.A.) — Almanya - dan alacaklılar konferansı dün kat'i bir safhaya girmiştir. Doktor Şahtin dün sabah şiddetli ve kat'i beyanatta bulunduğu rivayeti dolaşmış ise de bu hususta sarih malûmat elde edilememiştir.

Maamafih, beynelmilel tediyat bankası müdürü M. Freserin konferansı reisliğine intihabı Daves ve Yung istikrazları meselesinin hüsnü suretle halledileceği ümitlerini vermektedir.

Diğer taraftan iki komisyonun intihap edilmiş olması alacaklıların meselenin unsurlarını bizzat tesbit etmek istediklerine delildir. Bu komisyonlardan biri döviz hakkındaki Alman kanunlarını diğeri de tediye imkânlarına dair olan istatistik malûmatı tetkik eyliyecektir.

Mevzuu bahsolan Alman borçları uzun vadeli borçlardır. Bunların yekûnu 30 eylûlde 7 milyar 400 milyona baliğ oluyordu. Alacaklılar, yalnız haricî ticaret bilânçosunun değil ayni zamanda bir kaç yüz milyon marklık döviz temin eden diğer muamelelerin de hesaba katılması lâzım geldiğini doktor Şahta söylemişlerdir.

Binaenaleyh Almanyanın tediye hususundaki imkânları doktor Şahtin bir kaç aydanberi ilân ettiği derecede ümitsiz değildir. Alacaklılar doktor Şahtin itirazlarını bir dereceye kadar kabul etmekte iseler de Almanyanın iddia ettiği imkânsızlığın, dahildeki iktısadî refahın artması neticesi olarak azalmış olduğunu müşahede etmişlerdir.

BERLİN, 29 (A.A.) — Alman matbuatı alacaklılar konferansının melhuz neticesi hakkındaki neşriyatında daha ihtirazlı davranmakta ve ecnebilerin Almanyanın vaziyetini anlamadıklarından şikâyet etmektedir.

LONDRA, 29 (A.A.) — Matbuat Almanyanın alacaklılara karşı aldığı vaziyeti çok şiddetle tenkit etmektedir. Sunday Taymis diyor ki: "Avusturyada propaganda yapmak için 250 milyon mark ve Baltık devletlerinde ve bilhassa Litvanyada mümasil hareketlerde bulunmak için de buna yakin bir para sarfetmemesi istenebilir.,,

Sunday Refer ise şöyle diyor: "Almanya mali taahhütlerini tutmamağa karar vereli çok olmuştur. O halde alacaklılar Almanyanın tekrar silâhlanması masraflarına iştirakte devam edecekler,, demektedir.

Yunanistanda

İhtilâf hâlâ Devam ediyor

Hükûmet erkânı yeniden toplandı ve işi görüştü

ATİNA, 29 (Milliyet) — Dün de muhalefet rüesasile hükûmet erkânı arasında yapılan müzakerelerde bir terakki görülememiştir. Hariciye nazırı Mösyö Maksimos Başvekil Mösyö Çaldaristen aldığı salâhiyet üzerine Mösyö Kondilisi ziyaret ederek, Mösyö Zaimisin tekrar cümhur riyasetine intihap edilmesi ve intihaplarda nisbî usulün kabulü hususlarında muhalefetle mutabık kalınmasının zarurî olduğunu söylemiştir.

Mösyö Kondilis Mösyö Çaldarisin bu teklifini kabul etmekten imtina etmiş ve Mösyö Maksimos ayrıldıktan sonra gazetecilere, hükûmet bir kaç gün evvel verdiği kararları tatbik edecektir demiştir.

Gece saat 11 de nazırlar Mösyö Maksimosun evinde toplanmışlardır. Bu içtimada hürriyetperverler lideri Mösyö Metaksa da hazır bulunmuştur. Neticenin ne olduğu malûm değildir. Yalnız Mösyö Kondilis zabitanın terfiine ait lâyihanın gelecek perşembe günü meclise tevdi olunacağını bildirmiştir.

Siyasî mehafilden taraşşuh eden havadislere nazaran müzakerat boşa çıkmıştır. Mösyö Venizelos, başka hiç bir teklifin ve mukabil teklifin müzakere edilemiyeceğini hükûmetin muhalefetin noktai nazarını kabul etmesi lâzım geldiğini söylemiştir.

ATİNA, 29 (Milliyet) — Zabitanın terfii lâyihasında en mühim madde 1917 — 1922 seneleri zarfında harp cephesinde lâekal bir sene hizmet etmemiş zabitlerin mesleki askeriyeden teb'it olunacağına dair olan maddedir.

Bu madde muhtelif esbaba binaen harp devresinde cephede bulunmayan Venizelos taraftarı zabitanı istihdaf etmektedir.

ATİNA, 29 (Milliyet) — Siyasî mahafilde söylendiğine nazaran gece Mösyö Maksimosun hanesinde aktedilen içtimada ezcümle harbiye nazırı Mösyö Kondilisin Ankarada görüşeceki meseleler de tetkik edilmiştir.

Avusturyada

Yeni kanunu Esasînin esasları

Memleket allâhın himayesine tevdi edildi

VİYANA, 29 (A.A.) — Yeni Avusturya kanunu esasîsi, başlangıcında, memleekti, Allahın himayesine tevdi etmektedir. Birinci fasıl, Avusturyanın federal bir devlet olduğunu bildirmektedir.

Bu yeni kanunun hususiyetlerinden biri, 1867 tarihli kanunu esasîde musarrah, vatandaşların umumî hakları ve şahsî hürriyetlerine ait ahkâmın bu defa mezcedilmiş bulunmasıdır.

Yeni kanun, papalıkla münakit 1893 tarihli konkordatoyu teyit etmektedir.

Federal Avusturya devletinin esas unsurları, dört korporatif meclisidir. Bunların birincisi, reisi hükûmet tarafından mensup ve 40 - 50 azadan müteşekkil devlet şurasıdır.

kincisi, papazlardan, muallimlerden, ve güzel sanatlar erbabından mürekkep fikir meclisidir.

Üçüncüsü ile dördüncüsü de iktısat ve eyalât meclisleridir.

Dört meclis azası meyanından seçilen 59 kişiden mürekkep Bundestag meclisi teşrii vazife ile mükellef tir.

Merkezde bulunan bu teşrikî meclisin yanında bir de eyaletlerdeki mahallî diyetler vardır ki, bunların da vazifesi teşriidir. Bu diyetler de aynen Bundestag gibi, fakat daha basit bir surette teşekkül ederler.

Federal develtin merkezi olan Viyana şehri, muhtariyet sıfatını kaybetmektedir. Bundan evvelki kanunda da olduğu gibi, yeni kanunu esasî, ırk ve mezhep meselelerinden maada, bütün vatandaşların hukuk müsavatını kâfil bulunan Sen Jermen muahedesi ahkâmını kabul etmiştir.

Holandada naziler

AMSTERDAM, 29 (A.A.) — Holanda nazilerinin dünakşam tertip eylemiş oldukları 12,000 kişilik muazzam bir nümayiş esnasında ufak tefek hâdiseler olmuş, beş kişi yaralanmıştır.

SON DAKİKA

Emniyet işleri umum müdürlüğünde yedinci bir şube tesis ediliyor

ANKARA, 29 (Telefonla) — Dahiliye merkez teşkilâtı vazifeleri hakkındaki kanunun beşinci maddesini tadil eden bir kanun lâyihası Meclise verilmiştir. Hükûmet lâyihanın esbabı mucibesinde ezcümle:

"Hemhudut bulunduğumuz hükûmetler ve hudutlarımızın genişliği muhtelif vekâletlerin hudut işleriile aljkadar bulunduğu ve bütün vekâletlerin alâkasının da binnetice memleketin emniyet ve asayişine taallûk ettiği,, kaydedilmekte ve bunun için Emniyet Işleri Umum Müdürlüğünde yedinci şube adile bir şube tesisinin muvafık olacağı yazılmaktadır.

Merbut kadroya göre yedinci dereceden (55) lira maaşlı bir müdür, (45) lira maaşlı bir muavin, onuncu dereceden 35 lira maaşlı bir şef, on birinci dereceden (30) lira maaşlı bir şef, on ikinci dereceden (25) şer lira maaşlı iki memur, 14 üncü dereceden 20 lira maaşlı bir kâtip yedinci şubeyi teşkil edecektir.

Matbuat odaları teşkil edilecek

ANKARA, 29 (Telefonla) — Hükûmet Matbuat Umum Müdürlüğü teşkilât lâyihasını Meclise vermek üzeredir. Bundan başka Dahiliye Vekâleti yeni bir matbuat kanunu projesi hazırlamıştır. Bu proje birçok yenilikleri ihtiva etmektedir.

Bu meyanda sinemalarla küçük sahne addedilen barlar matbuat idaresinin kontrolü altına verilmektedir. Bundan başka aynı proje ile muhtelif mıntakalarda Matbuat Odaları teşkil edilmesi derpiş olunmuştur.

Baytarlar hakkında yeni bir kanun

ANKARA, 29 (Telefonla) — Hükûmet hususî idare ve belediyelerdeki baytarların tayin, tebdil vesair muamelelerine dair Meclise bir kanun lâyihası teklif etmiştir. Lâyihaya göre vilâyet meclisi idareleri belediyelerin baytarî teşkilât ve müesseselerinde istihdam olunan baytarların nasp, tebdil, terfi, vekâlet emrine alınmaları Ziraat Vekâletine verilecektir. Tayin edilen baytarların harcırahları tayin olundukları vilâyet hududundan itibaren tesviye edilecektir.

Hususî idare ve belediyelerin ayırdıkları tahsisatın suret ve mahalli sarfı Ziraat Vekâletince bir talimatname ile tayin olunacaktır.

Lise mezuniyet imtihanları

ANKARA, 29 (Telefonla) — Maarif Vekâleti Lise ve ortamektep mezuniyet imtihanlarına hariçten girmek üzere müracaat edecekler hakkında yapılacak muameleyi gösteren bir talimatname hazırladı. Ve alâkadar makamlara gönderdi.

İran şahı Hz. nin istikbali

ANKARA, 29 (Telefonla) — İran Şahı Hazretlerinin istikbalinde ve memleketimizde kalacağı müddete ait program tespit edilmiş ve alâkadar makamlara bildirilmiştir.

Hariçteki mütekaitlerin maaşları

ANKARA, 29 (Telefonla) — Hariçte bulunan mütekaitlerin ne şartlar dahilinde maaşlarını alabileceklerini gösteren nizamname neşriyete girmiştir.

M. Muşanof seyahatinden memnun

SOFYA, 29 (A. A.) — Bulgar Ajansı bildiriyor:

Başvekil M. Muşanof, son Avrupa seyahati hakkında izahat vererek demiştir ki:

"Harpten sonra Bulgaristanın yapmış olduğu istikrazlara dair Londrada yaptığım müzakereler memnuniyeti mucip bir neticeye varmıştır. Harpten evvelki istikrazlara ait olarak ta Pariste yaptığım müzakereler neticelenmemiş ise de iki tarafın noktai nazarları birbirine mahsüs derecede yaklaştırmıştır. Ziyaret ettiğim Paris, Londra, Berlin, Roma ve Peşte'de hararetli bir kabul gördüm. Ziyaret ettiğim memleket ricalile yaptığım noktaizar teatilerinde Bulgar hükümdarının ve milletinin ecnebi memleketlerde çok sevilmekte olduğunu gördüm. Bu memleketlerin Bulgaristanla olan iktısadî münasebetlerini artırmak hususunda büyük bir hüsnüniyet beslemekte olduklarını da müşahede ettim.,,

İsmet Pş. Hz.nin İbrahim Tali Beye telgrafı

EDRNE, 29 (A.A.) — Umum müfettiş İbrahim Tali Bey Edirneye geldiği gün Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine vazifeye başladıklarını telgraf la bildirmiştir. İsmet Paşa Hazretleri şu cevabı vermiştir.

İbrahim Tali Beyefendi, Umum müfettiş:

Uğr'n mesainizin yeni vazifeniz de de feyizli olmasını dileklerimle zatı devletlerini ve kıymetli Trakya yurt taşlarımızı hararetle selâmlarım. Beyefendi. *Başvekil İSMET*

Çocuk bayramı

Memleketin her yerinde hararetle tes'it ediliyor

ANKARA, 29 (A.A.) — Çocuk bayramı memleketin her tarafında programa göre devam etmektedir. Mekteplerin tarafından gündüz ve gece müsamereler verilmektedir. Bir çok yerlerde çocuk baloları verilmiş, gürbüz çocuk sabahaları yapılmıştır.

Çocuklar resmî dairelerde, millî şekküllerde idareyi ele almışlardır.

Kâzım ve İsmet Paşaların oğullarının ziyafeti

ANKARA, 29 (Telefonla) — Kâzım ve İsmet Paşaların oğulları Teoman, Kâzım ve Ömer İsmet Beyler tarafından bugün Ankarapalasta bir çay ziyafeti verilmiştir.

Çay ziyafeti çok neşeli geçmiş, Ankara Himayeietfal cemiyetinin sevimli yavruları çocuk bayramını teside bir veçhe daha bulmuşlardır.

Silâhsızlanma

Amerika Avrupa işlerine karışmak istemiyor

VAŞİNGTON, 29 (A.A.) — Ruzvelt, dün silâhları bırakma meselesinde Amerikanın takip edeceği siyasete dair, M Norman Davis ile mutabık kalmıştır. Bir müddetten beri kendi üzerinde icra edilen bazı tazyiklere rağmen, Reisicümhur, silâh bırakıp bırakmamak hususunun tamamiyle Avrupaya ait bir mesele olduğu fikrindedir. Bu itibarla, Amerikanın eski dünyanın siyasî kavgalarından uzakkalması karargir olmuştur.

Amerikanın, gelecek ay Cenevrede kendisini temsil ettirip ettirmiyeceği henüz meçhuldür. Ve Amerika hükûmetinin elyevm gayri resmî surette icra eylemekte olduğu tafahuslar, Avrupada hakim olan fikir ve vaziyetini iyice belli etmedikçe, bu hususta bir karar alınmıyacaktır.

Maamafih unutmamalıdır ki, Amerikan milletinin büyük bir ekseriyeti Amerikanın, Avrupa davalarına müdahale etmesine son derece muarızdır.

ECNEBİ MATBUATINDA OKUDUKLARIMIZ

"News Kronike" den :

Japonyaya karşı daima Çini müdafaa eden News Kronike gazetesi şunları yazıyor:

— Çinin, Japonyanın yeni iddiaları karşısında, büyük devletlerin filî bir şekilde hareket etmek düşüncelerine dair şüpheleri hiç kimseyi hayrete düşürecek değildir. İngilterenin notası karşısında Tokyo'nun sükûtu, Japonyanın da bu şüphede Çinle beraber olduğunu göstermektedir. Dokuz devlet muahedesini imzalayan devletlerden mürekkep bir konferans yapılmasını teklif etmekle Çin hükûmeti, bu muahedede mevzuu bahsedilen haklara uygun hareket etmektedir. Eğer eline bir fırsat geçmiş olsaydı, Japonyanın bu suretle hareket edeceğine şüphe yoktu.

"Teims" ten:

Polonyanın siyasî işleri üzerinde mühim bir tesir yapması muhtemel olan bir hâdise olmuştur. O da son bir kaç gün zarfında millî radikal fırkasının teşekkülüdür. Yeni fırka hakikatte Seym'de 197 hükûmete muhalif azanın 63 ü ile başlıca muhalefet fırkasını teşkil eden Nasyonal demokratların daha yaşlı liderlerine karşı gençliğin bir isyanıdır. Nasyonal demokrat fırkasının reisi Roman Dmowski olup mumaileyh Polonyanın yarım asra yakın siyasî hayatındaki başlıca simalardan biridir. Kendisinin liderliği altında nasyonal demokrat fırkası daima şiddetle Almanya aleyhdarı bulunmuş, ve Mareşal Pilsudski'ye de muhalefet yapmıştır. Nasyonal radikal partisi beyannamesini neşretmiş ve düstur ve prensiplerinin, Hitlerin nasyonal sosyalizmine müşabih olduğunu ilân etmiştir. Yeni fırka, Almanya yerine Polonya kelimesini ikame etmek suretile, Nazi program ve felsefesini - bunun Polonya tabaası olan üç milyon yahudi için tazammun edeceği mana da dahil olmak üzere - olduğu gibi kabul etmiş şeklinde görünmektedir. Yeni fırkanın nüvesini milletin akademik gençliği teşkil ediyor. Veya hiç değilse ekseriyeti bunlar teşkil ediyor. Hali hazırdaki liderleri henüz genç oldukları için umumî hayatta iyi tanınmamışlardır.

Nevyork Taymis'ten:

Nevyork Times gazetesinin verdiği malûmata göre, 10 Mayısta intişar edecek olan tayyarecilik salnamesinde Çin tayyareciliğinin 1933 ten beri pek ziyade terakki eylediği gösterilmiştir.

Harbi umumîden sonra, Çin'in Avrupadan satın almış olduğu yüzlerce tayyareden birçoğu hiç kullanılmamıştı. Halbuki, 1933 senesinde yüzden fazla pilot ve bir o kadar makinist yetiştirilmiş ve Çinliler beheri 700 beygir kuvvetinde ve saatte 320 kilometreden fazla bir sürate malik 50 kadar avcı tayyaresi satın almışlardır.

Çin tayyarecilik mekteplerinde, muhtelif markalı tayyareler, halen kullanılmaktadır. Ecnebi sefaretler maiyetindeki hava ataşeleri, Amerika tayyareleri yerine, kendi memleketlerinden tayyare satın alması için Çin hükûmeti üzerinde imali nüfuza çalışmaktadırlar.

Çinde, kullanılabilecek gibi 135 tayyare meydanı vardır. Lâkin, bunlarda her türlü levazım yoktur.

Askerî ve sivil tayyarelerin hepsi de, Çin hükûmetinin; sıkı müraka besi altında bulunmaktadır. Hükûmetçe tayyareciliğe hasrolunan tahsisatın başlıca menabiinden biri, her üç ayda bir çekilen millî bir piyankodur. Bu piyankonun birinci keşidesi 750000 dolar hasılat bırakmıştır,

Başlıca ticarî hava hatları, millî tayyarecilik şirketi tarafından işletilmektedir. Bu şirket hisselerinin yüzde 55 i Çin münakalât nezaretinin elindedir. Mütebaki yüzde 45 i ise pan amerikan erveyiz - panalerican ariwoys - şirketine aittir. .

Izvestiya'dan:

Ivvestiya gazetesi, Almanya ile Sovyet Rusya arasında Baltık memleketleri hakkında teati edilen notalara tahsis ettiği başmakalede diyor ki:

"Bütün dünya fevkalâde mühim olan şu iki hâdiseyi öğrenmiş bulunuyor: Sovyet hükûmeti Baltık memleketlerinin istiklâl ve temamiyetlerini birlikte tekeffül etmeyi Alman hükûmetine teklif etmiş ve Alman hükûmeti bu teklifi reddeylemiştir. Yani, Sovyet hükûmeti Şark Avrupasında sulhü tahkim eden yeni âmiller ihdasını arzu ediyor ve Alman hükûmeti Sovyet Rusyanın bu muslihane teklifini reddediyor. Başka her türlü tefsir, insanî mantıka ve akıliselime muhaliftir. Almanyanın cevabı sulhün takviyesine ve Alman - Sovyet münasebatının ıslahına giden en iyi yolun bulunması arzusundan mülhem değildir. Eğer Alman hükûmeti, Baltık memleketleri istiklâlinin sulh eseri için olan fevkalâde ehemmiyetini takdir etseydi, Sovyet hükûmetinin Lehistana da buna benzer bir teklif yapıp yapmadığı meselesi ile alâkadar olmazdı. Malûm olduğu üzere, Almanyanın bu tahmini umumiyet itibarile hatalıdır. Alman siyasileri işi yalnız sulhün takviyesi noktai nazarından tetkik etseydiler, Sovyet teklifini Baltık memleektleri üzerinde himaye fikriyle alâkadar görmezlerdi. Bütün cishan matbuatı sulhün şark Avrupasında tehdit edilmiş olduğunu ve Baltık memleektlerinin mevcudiyet ve istiklâllerinin istikbalde şüpheli bir şekil almakta olduğunu görmektedir. Nihayet, bizzat Baltık memleketlerinin zimamdarları da bir çok vesilelerle, kendi memleketlerini tehdit eden tehlikelerden dolayı endişe izhar eylemişlerdir. Litvanya, Letonya ve Estonya devlet adamlarının hepsinin de bir fikri sabite yakalandıkları farzedilemez. Bunların korkuların ıhaklı gösteren muayyen siyasî sebepler mevcut olduğu âşikârdır.. Bu şartlar altında, ret keyfiyeti Almanyaya büyük bir mesuliyet yüklemektedir.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Uçan fabrika!.

Gazeteler hayretle resmini basıyorlar. Rusyada bir tayyare yapılmış, tıpkı bir fabrika imiş. İçinde rotatif makinesi, klişehanesi, telsiz telefonu ve sairesi varmış. Adeta uçan bir fabrika.. Buna başkalarının şaşmasını anlarım. Lâkin bizim şaşmamıza da ben şaşarım.

— Neden?.. mi diyeceksiniz?

Efendim. Orada uçan fabrika varsa bizde de uçan banka var. Hangisi daha baskın... Hem öyle uçuyor ki; tahlisiye idaresi bile 42 bin lirasını tahlis edemiyor. Bilmem bu uçan bankanın adını söylemeye hâcet var mı?. Esnaf olan anlar.

Kedi neye yarar?

Iptidaî mektebinde muallim çocukların zekâlarını yokluyor.

— Söyleyin bakalım. Kedi neye yarar?.

— Efendim sıçan tutmaya.

— Başka..

— İnsana arkadaş olur..

— O pek kat'i değil.. Başka...

— Süs için...

— Başka...

— .....

İçlerinden birisi:

— Efendim. Sermaye yükletilir.der..

Ve bu çocuk zekâ yoklamasında birinci gelir ..

Gazetelerin fiatleri

Bir kari bana gönderdiği mektupta gazetelerimizin beş kuruşa satılmasından şikâyet etmektedir. Türkçede bir darbımesel vardır. "Deve bir akçeye, deve bin akçeye" derler. Yani pahalılık ve ucuzluk nisbî ve izafî bir şeydir. On kuruşa ayakkabısını boyatan bir adam için beş kuruşa gazete satın almak pahalı değildir. Lâkin ucuz olsun diye Pendikten et almağa gidecek kadar hesabî olanlar için belki beş kuruşluk gazete pahalıdır. Zaten bunun içindir ki; böyleleri bir kahvede yüz paraya bir çay içip bütün gazeteleri okumayı tercih ederler. Acaba hakikaten gazetelerimiz pahalı mıdır? Türkçe gazeteler sahifeleri ve baskıları itibarile pahalıya mal olan gazetelerdendir. Buna mukabil dünyanın en az satan matbuatı bizdedir. Şu halde bu beş kuruş çok satan memleketler matbuatının fiyatlarına nazaran pahalı değil bilâkis ucuzdur. Mesele şuradadır: Acaba halk fazla gazete aldıkça mı gazeteler ucuzlayacak, yoksa gazeteler ucuzladıkça mı halk fazla gazete alacaktır? Bana sorarsanız bu işte fiyat birinci rolü oynamaktadır.

FELEK

Karagöz için müsamere

Karagöz refikimiz tarafından eski İstanbul eğlencelerini toplu bir halde göstermek maksadile bir müsamere tertip edilmiştir. Müsamere mayısın 18 inci cuma günü saat 15 te Tepebaşı tiyatrosunda verilecektir.

Müsamerede şark musiki üstatları da bir konser vereceklerdir. Müsamerede Hayali Şevki Bey tarafından eski usul Karagöz oyunu oynatılacaktır. Ali Bey ve arkadaşları tarafından da orta oyunu oynanacaktır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

28 Nisan 934

AKŞAM FIYATLARI

İSTIKRAZLAR		TAHVILAT	
Istikrazı dahili	99	T. askeriye	9,78
933 Istikrazı	93,50	Elektrik	—.—
Kuponsuz		Tramvay	—.—
Anitürk	31	Tünel	—.—
„ II	30.30	Rıhtım	17,75
„ III	30.30	Mümessil	57.45
Türk D.Yolları	2,60	„ II	48.10
Gümrükler	8	Kuponsuz	
Bağdat	9,78	„ III	47,10

ESHAM

Bankası Nama	8.80	Şir. Hayriye	15
Kuponsuz		Reji	3,90
„ Hamiline	8.80	Telefon	10,75
Kuponsuz		Terkos	19,25
„ Müessis	98	Çimento	12,10
Kuponsuz		Ittihat dey.	18,50
Türkiye Cümhûriyete Bankası	62,50	Şark dey.	1,25
Tramvay	42,50	Balya	1,55
Anadolu Hisse	27,70	Şark m. ecza	4

ÇEK FIYATLARI

Londra	643	Prağ	19,09
Paris	12,06	Berlin	2,01,93
Nyork	80,25	Madrit	5,82,45
Milano	935.82	Belgrat	35,07
Cenevre	2,45,48	Zloti	4,20
Atina	83,69	Pengo	2,69
Büksel	3,40	Bükreş	79,33
Amsterdam	1,17,60	Viyana	4,22
Sofya	65,6360	Moskova	11,00,50

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
F. Fransız	169	20 I. Isviçre	808
Dolar	117	1 Pezeta	16
Isterlin	642	1 Mark	49
Liret	214	1 Zeloti	20,50
F. Belçika	115	20 Ley	19
Drahmi	24	20 Dinar	53
Florin	83	1 Çernoviç Altın	—.— 9,25
Şile Av.	22	1 Mecidiye	35 1-2
Leva	23	Banknot	237
Kur. Cek.	106		

EKONOMI

Geriye verilecek Telefon parası

Ticaret odası da hakkını Belediyeye devrediyor

Ticaret ve Sanayi odası meclisi çarşamba günü toplanacaktır. O gün, görüşülecek maddeler 22 kadardır. Bunlar arasında Telefon şirketi tarafından odadan fazla alınan mükâleme ücretlerinin İstanbul belediyesine teberrüan devri hakkında idare heyeti kararının tasdikı da vardır.

Telefon şirketinin halktan fazla aldığı paraları abonelerin teberrü mektuplarile belediyeye terketmeğe başladıklarını yazmıştık.

On bin beş yüz küsûr abone den şimdiye kadar 9500 küsûr abone belediyeye teberrü mektuplarını göndermiştir.

Oda cezaları

Mart sonunda biten oda cezasız tahsil müddeti, haziranın sonuna kadar uzatılmıştır.

Konşimentolar

Ecnebi lisanlarda yazılmış olan konşimentoların türkçeye tercümesi hakkında odaca bir proje hazırlanmıştır.

Esnafın gündelikleri

Mesleki teşekkülleri olmayan Esnaf gündeliklerinin, kazanç vergisine esas olmak üzere, gündeliklerinin takdiri için teşkil edilen komisyona oda tarafından iki aza seçilecektir.

BELEDIYEDE

Elektrik Ücretleri

Yeni üç aylık tarife tespit edildi

Belediyede elektrik fiatlerini tespit için toplanan komisyon elektrik kilovatını 16 kuruş 30 paradan 16 kuruş 20 paraya indirmiştir. Bu tarife 3 ay için tespit edilmiştir. Yeni tarifeyi İktısat Vekâleti de kabul ve tastik ettikten sonra tatbikine başlanacaktır.

Boğazdaki arsalar

Son çıkan yollar ve binalar kanunu mucibince deniz kenarlarında otuz metrelik sahada bina inşa edilemez.

Sahilde arsaları olanlar belediye ye müracaat ederek, bina yapılması imkânı olmadığına göre, buraların belediye tarafından istimlâk edilmesini istemişlerdir.

Müstakbel İstanbul plânında, sahillerde on metre genişliğinde, rıhtım ve yollar vücuda getirilecektir. Fakat belediyenin bütçesi çok dar olduğundan bu senelerde sahillerde istimlâkât yapılamıyacaktır.

Mayıs maaşı

Belediye mayıs maaşını çarşamba gününden itibaren vermiye başlıyacaktır.

Zaro ağa iyileşiyor

Asırlık Zaro ağa hastalanmıştı. Etfal hastahanesine yatırılan Zaro ağanın umumî vaziyeti iyidir.

VILAYETTE

İskân dosyaları tasnif edilmiştir

Vilâyet iskân müdürlüğündeki dosyaların tasnifi bitmiştir. Bunlardan tefviz muamelesi görmüş olanlar tapuya devrolunmaktadır.

İskân müdürlüğü, halen iskânı âdî işlerile meşgul olmaktadır. Bundan başka perakende suretile gelen muhacirlerin iskân mıntakalarına sevkile de uğraşmaktadır.

Üçer aylıkların yoklaması

Üçer aylıkların yoklaması mayısın içinde başlıyacaktır.

Polis tekaüt kanunu

Polis tekaüt kanunu 1 mayıs salı gününden itibaren mevkii tatbika başlıyacaktır. Bu kanun mucibince gerek zabıta âmirlerinden ve gerekse polis memurlarından (250) memurun tekaüde sevkedileceği söylenmektedir.

Münhal kalan ikinci ve üçüncü komiserler yerlerine alınacak efendilerin imtihanları da 5 mayıs cumartesi günü vilâyette yapılacaktır.

Harbiyeye iltihak eden 400 gencin müsameresi

Dün Maltepe askerî lisesinde lise tahsillerini ikmal eden talebe şerefine bir müsamere verilmiştir. Müsamere çok kalabalıktı. Beş yüzden fazla davetli mektep şeref salonunu doldurmuştu.

Davetliler arasında bir çok Paşalar ezcümle İbrahim, Zihni, Paşalar harbiye kumandanı ve Bolu mebusu Cevat Abbas Bey göze çarpıyordu.

Evvelâ mükâfat tevzii merasimi yapılmış ve mektepten birinci, ikinci , üçüncü çıkan talebeye birer altın saat mükâfat verilmiştir. Bu sene mektepten harbiyeye geçen efendilerin miktarı dört yüze yakındır.

Mükâfat tevzii merasiminden sonra istiklâl marşı ile müsamereye başlanmış ve Faruk Nafiz Beyin Kahraman piyesi büyük bir muvaffakıyetle temsil edilmiştir.

Kahraman piyesinden sonra davetliler hazırlanan büfede izaz edilmişler, sonra talebe muhtelif spor hareketleri yapmışlardır. Badehu, İbnirrefik Ahmet Nuri Beyin 2 perdelik İnsan Sarrafı komedisi temsil edilmiş ve nihayet inkılâba, istiklâl mücahedesine ait canlı tablolar gösterilmiştir.

Büyük bir neş'e ve heyecan içinde biten müsamereyi büyük bir intizamla hazırlayan mektep müdürü miralay Adil Beyi tebrik eder ve 400 genç harbiye namzetlerine muvaffakıyetler temenni ederiz.

Recep ve Hikmet Beyler

Cümhuriyet Halk Fırkası umumî kâtibi ve Kütahya mebusu Recep ve Maarif vekili Hikmet Beyler dün akşamki trenle Ankaraya dönmüşlerdir.

Emniyet müdürü iyileşti

Bir müddettenberi hasta bulunan emniyet müdürü Fehmi Beyin iyileştiği haber alınmıştır.

Fehmi Bey bugünlerde işine gelecektir. Yirmi gündür mezun bulunan emniyet müdür muavini Hüsnü bey de vazifesine başlamıştır.

Heroin kaçakçıları

Muhafaza teşkilâtı tarafından Beyoğlunda Sakızağacında meydana çıkarılan eroin fabrikası tahkikatına devam edilmektedir. Tahkikat emniyet müdürlüğüne devrolunmuştur.

Suçlu Armando bundan üç sene evvel memleketimize gelmiştir. Bir müddet Zonguldakta maden mühendisliği yapmıştır.

Armando ifadesinde bir senedenberi bu işi yaptığını, fakat eroinleri İstanbulda satmadığını, Pireye ve İskenderiyeye gönderdiğini söylemiştir.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

İstanbulda hayat çok pahalıdır. Bu sene yapılan geçinme indeksine bakılırsa bunun 1934 senesi mart ayı zarfında 1059 a yükseldiğini görürüz. Bu demektir ki harpten evvel 100 kuruşa alınabilen bir mal için bugün 1059 kuruş vermemiz lâzımdır. Hayat harpten evvelkine nazaran demek on buçuk misli pahalılaşmıştır. Ve eğer zamanında bir tedbir alınmazsa daha fazla yükseleceğine şüphe yoktur. Netekim geçen senenin vasatisi 1047 olduğu halde bu mikdar bu sene daha fazlalaşmıştır. Bunun sebebi nedir?

Şehir Meclisinin içtimaında Galip Bahtiyar Bey bunu pek güzel bize izah etti:

Evvelce bir okka mal için verdiğimiz parayı şimdi kilo için veriyoruz. Belediye zerre kadar bununla alâkadar olmuyor..

Tam bu mevzuun üzerinde işlenirken Esnaf Bankası meselesi çıktı...

.... Ve bittabi iş ile alâkadar olmak kimsenin aklına gelmedi. Unutuldu. Nisyana karıştı.. Halbuki hayat pahalılığını esaslı surette meşgul olunacak meselelerden biridir. Fransa son zamanlarda maaşlardan tasarruf yapmış ve buna mukabil hayat pahalılığını düşürmek çarelerini de aramıştır. Bu suretle paranın kabiliyeti iştiraiyesini yükseltmek ve memur maaşlarını eski seviyesine irca etmek istemiştir. Bunun için Fransız kabine reisi ve Dahiliye nâzırı bütün belediye reislerine fiyatları kontrol komisyonlarının daha fazla bir gayret göstermeleri için birer tamim göndermiştir.

Fakat bu da kâfi değildir. Fiyatların evvelemirde malların üzerinde ilân edilmesi ve tarifeye tâbi tutulması lâzımdır. ki bu usul Türkiyede - bazı ender mağazalar istisna edilirse - esaslı bir surette tatbik edilmemektedir.

Bunun için işten anlar salâhiyet sahibi memurların vazife başında bulunmaları lâzımdır. Yoksa bütün malların fiyatları Kadıköyündeki araba tarifesi gibi tesbit edilecekse biz bundan çoktan vazgeçtik. Zaten pazarlıkla bir arabanın 10 kuruşa gittiği bir yere belediye 30 - 40 kuruş fiyat tesbit etmiş. Bu iş bu şekilde yürümez. Hâdiseleri, vakayii iyice tetkik etmek ve ondan sonra karar vermek lâzımdır.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Konferanslar

Peşteye gidecek Heyet

Bu akşam hareket ediyor dünkü konferans

Cümhuriyetimizin onuncu yıldönümünde memleketimize gelen Macar mebuslarının ziyaretini iade için, Büyük Millet Meclisi birinci reis vekili Hasan Beyin riyasetindeki heyet bu akşam 19,20 trenile Peşteye hareket edecektir. Mebuslarımızdan baska yüz elli kişilik bir ziyaretçi kafilesi de Peşteye hareket edecektir.

Ella Dömegeri

Dünkü konferans

Macar kadın gazetecilerinden Ella Öömegeri dün akşam saat 16, 30da Galatasaray lisesinde Peşte seyahati münasebetile bir konferans vermiştir. Konferansta birçok güzide davetliler, Macar sefareti erkânı, Macar kolonisi, vali muavini Ali Rıaz Bey, Turing ve Otomobil Klöbü reisi Reşit Saffet B. ve daha birçok zevat hazır bulunmuştur. Macar kadın gazetecisinin verdiği konferans alâka ile karşılanmış, çok alkışlanmıştır. Ella Dömegeri konferansında bilhassa demiştir ki:

— Türkler ve Macarlar ayni asil ırka mensup kardeş iki millettir. Tarihin çok eski zamanlarından beri bu iki milleti biribirlerine bağlayan derin ve kuvvetli bağlar vardır. Bu rabıta ve bağ, Türk ve Macarlar arasında daimî bir dostluk temin etmiştir. Türk mebus ve seyyahlarının Peşteye yapacakları son seyahat iki memleket ve millet arasında eskiden beri mevcut bulunan dostluğun takviyesi için yeni bir vesile ve tezahür olacaktır. Macar milleti Türk mebus ve seyyahlarını kendi öz kardeşleri olarak misafir edecektir.,,

Konferansçı bundan sonra Macaristandaki eski Türk eserlerinden bahsetmiş, Türk kültür ve medeniyet tarihine dair Macar topraklarında pek çok kıymetli eserler ve hâtıralar bulunduğunu söyliyerek demiştir ki:

— Peştede eski Türk sistemi bir hamam vardır ki bu hamam son zamanlarda tarihî kıymeti bozulmamak üzere mükemmel bir şekilde tamir edilmiştir. Hamamın kubbesine bir ayyıldız konmuştur. Hamam açıktır. Buda kalesinde Abdurrahman Paşanın kıymetli eseri vardır. Bundan başka meşhur Gül Baba mezarı da çok şayanı dikkattir. Macaristanın sair mıntakalarında Türklere ait daha birçok eserler mevcuttur.,,

Belediyeler bütçeli

Belediye memurin kooperatifinin tertip ettiği konferans serisine gelecek hafta devam edilecektir. Bu konferanslardan birincisi bundan evvel Üniversite içtimaiyat profesörü Kesler vermişti. Profesör Kesler'in konferansı belediye kooperatifi tarafından tabettirilmeğe başlanmıştır.

İkinci konferans gelecek hafta Hukuk Fakültesi İktısat profesörü Nöimark verecektir. Konferansın mevzuu "belediyeler bütçes" dir.

Tayyareci kadın gitti

Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunan Amerikalı kadın tayyareci Mis Moore dün sabah saat sekizde tayyaresile Atinaya hareket etmiştir.

Tayyareci kadınla birlikte beş kadın seyyah ta Atinaya gitmiştir.

Tırpan

İş bankası, Esnaf bankası

Çok yıllar oldu.

Bugün Ankaranın muhteşem binaları arasında kaybolan küçük bir çatı altında İş Bankası ilk işe başlıyordu.

Orada idim. İnkılâp hızı ile bize şimdiye kadar yabancı görünen bu işe girişenleri bir gazeteci kuşkusu ile takip ediyordum. Başta Celâl Beyefendi olmak üzere bütün mesai arkadaşları iddiasız, gurursuz işe sarılmışlardı. O dört beş odalı bina içinde göz kamaştırıcı şatafat yoktu, ve bütün mali müesseselere musallat olan bir takım maceraperest tufeyliler de bu mütevazi binada sükûnetle çalışan gençlerden bir şey ummuyorlardı.

Ve hattâ birçokları Türk kafasının acemisi olduğu bu işin neticesinden şüphe ediyorlardı.

O günler bu küçük ve mütevazi çatı altında ne Galata bankalarının faaliyeti, ne Londra borsasının harareti görülmüyordu. Yalnız yüksek bir iradenin, samimî bir azmin sıcak havası insana ümit veriyordu.

Büyük İnkılâbın sabahında bu ümit bana çok tatlı ve kuvvetli geldi.

Yanılmadığımı anlamak için beklemeğe lüzum kalmadı Her geçen yıl bu yuvayı kuvvetlendirdi. İşBankası inkılâp Türkiyesinde milli seciyenin, azim ve iradenin tam bir timsali olarak yükseldi. Bugün İstanbulda üçüncü şubesini açıyor. Hem de Cinevizler zamanından beri bizden başka her ırktan insanların beynelmilel para ve itibar manevraları çevirdikleri o hâlâ frenk bezirgânı korkak, hile ve desise kumkuması Galatada açıyor.

İş Bankasının böyle bir damdan bir derya şeklini almasında ne keramet var?

Bunu düşünmeğe lüzum yok. İş Bankası bu işin ilmini ve tekniği genç ellerdedir. Burada hatır, gönül yoktur. Adam kayırmak için iş icat edilmiş değildir. Her iş ehline verilmiştir. İhtisas ve bilgi bankanın bütün servislerinde her türlü düşüncenin üstündedir. Genç bankacılarla şefleri arasında sıkı bir meslektaşlık sevgisi vardır. Bütün bunlara bir de sıkı disiplin ilâve edersek İş Bankasının neden hergün taze bir hamle ile dalbudak salmasındaki esrarı anlamış oluruz. Geçen gün bir yazımda işaret ettiğim gibi İş Bankasile belediyenin Esnaf Bankası âdeta hürriyetle irtica gibi biribirinin zıddı iki müessesedir. Birinde, bilgi, teknik ve gençlik idaresi vardır ki onu en tecrübeli ve temelli ecnebi bankalarına nefes aldırmıyacak kadar kuvvetlendirmiştir. Birinde cehalet, şuursuzluk, idarei maslahatçılık vardır ki onu nefes alamadan kendi kendine boğdurmuştur.

Bilgiye ve ihtisasa yer vermiyen müesseseler için beka yoktur.

Burhan CAHİT

Şevki Bey gitti

Sofya sefirimiz Şevki Bey dün akşam Sofyaya hareket etmiştir. Şevki Bey Bulgar kralı hazretlerine itimatnamesini takdim edecektir.

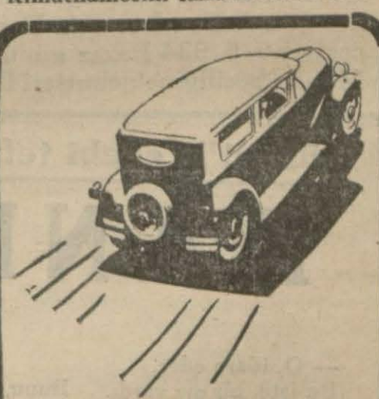

1934

OTO..-MOTO..-VELO..

yarışları

25 Mayıs Cuma sabahı

Milliyet ile Türkiye Turing ve Otomobil Klöbü'nün her sene İstinye köprüsü ile Zincirlikuyu arasında tertip etmekte oldukları otomobil ve motosiklet yarışına bu sene bir de bisiklet yarışı ilâve edilmiştir. Gayesi geçen seneki rekoru kırmak olan bu yarışı hazırlamakla meşgul olan Tertip Heyeti yarış talimatnamesini ikmal etmiş ve bisikletlerin bir ande hareket ettirilmesine karar vermiştir.

T

Nevvap Hazretleri buyurmuşlar ki...

Otelde kendileri için pişirilecek yemekler, evvelce mahut hayvan etinin pişirilmiş olduğu kaplarda, pişirilmiş...

Istanbulda biraz lüzumsuz bir ihtar. Buranın otelcileri, Beyoğlunda bile olsalar, bir Müslüman hükümdarın mahut hayvanın etini yemiyeceğini bilseler gerektir. Bunu Avrupalılar bile hep bilirler. Vaktile, yirmi sekiz Çelebi Mehmet efendi sefirlikle Fransaya gittiği vakit, Fransız teşrifatçısı tarafından yazılmış olan kitapta görmüştüm:

"Son Ekselans mahut hayvanın etinden yemiyeceği için, sofrasına zinhar bundan konulmamasını,, ahçılara bilhassa haber vermiş.

Bu hayvanın adını bile söylemek bizim için terbiyeye uygun sayılmaz. Bir vakitler onun için alınan vergiye de canavar vergisi derlerdi. Vakıâ jambon yemekte mahzur görmiyenlere arada sırada tesadüf ediliyorsa da, etin sahibinin adı terbiyeli adamlar arasında gene söylenilemiyor. Asırlardan beri devam eden yasağın tesiri olacak...

Bu yasağın sebebini imam efendiye yahut haham efendiye — çünkü bu hususta yahudi hemşerilerimiz de bizim gibidirler — sorarsanız:

— Allah öyle emretmiş te onun için, derler, onun işine karışılmaz!

Allahın emirlerinin hikmetini bu dünya işlerinde aramak istiyenler de, o hayvanın etinden Trişinoz denilen bir hastalık gelebileceğini söylerler. Hattâ: Almanlar o hayvanın etinden çokça yedikleri için, hastalıktan en ziyade Almanyada görülmüş olduğunu anlatırlar.

Fakat insan bu cevaplarla kanar ve susarsa pek basit düşünmüş olur. Bir kere, bu hayvan etinin yasak edildiği zamanlarda o hastalığın bilindiği şüphelidir. Sonra, insanlara zarar verebilecek hayvanların hepsinden kaçınmak lâzım olsaydı, evlerde kedi beslemek bile yasak edilmek lâzımdı. Hem de, mademki bütün hayvanlar ve nebatlar, — hilkat nazariyesine göre — insanlar için yaradılmıştır, o halde zararlı olanları hiç yaratmamak daha basit ve daha doğru olmazmıydı?

Onun için Nevvap hazretlerinin otelciye ihtarının sebebini eski tarihte aramak lâzımdır. Haham efendi belki kabul etmez ama, eski tarih kitapları gösteriyorlar ki, Musa Peygamberin koyduğu ve sonra bize de geçmiş olan yasakların bir çoğu eski Mısırlılardan gelmiştir.

Eski Mısırlıların âdet üzere yemekleri en ziyade sebzelerdi. Et yemekleri ancak bir hayvan kurban edildikten sonra yenilirdi. Kurban da her hayvandan olamazdı. Ilâhların sevdikleri hayvanlar kurban edilemez, ancak onların sevmedikleri hayvanlar öldürülür ve ancak onların eti yenilebilirdi. Meselâ inek — belki süt verdiği için — hiç bir vakit kurban edilemez, fakat öküzden bol bol kurban verilebilirdi. Mahut hayvan da ilâhların hoşlarına giden hayvanlardan biri olduğundan onu da halk kurban edemezdi. Onu yalnız rahipler senede bir defa — hem de mehtaplı bir gecede olmak şartile — kurban ederler ve etini yerlerdi.

Görülüyor ki, mahut hayvanın yasak edilmesi kendisinin yiyeceği şeylere dikkat etmemesinden, yahut insanlara bir hastalık getirmesinden değil, bilâkis etinin makbul olmasından, ancak ilâhların ve onların yeryüzünde vekilleri bulunan rahiplerin ağızlarına lâyık bulunmasından ileri gelmiştir.

Zaten eski Mısırlılar ahaliye en lezzetli şeyleri, bizim şimdi mezelik diye en ziyade beğendiğimiz yemeklerin hepsini yasak etmişlerdi. Balıkların, bilhassa deniz balıklarının hemen hepsi, denizden çıkarılan kabuklu hayvanların hepsile birlikte yasaktı. Bizim zamanımızda en ucuz mezelik olan fasulye piyazı bile, fasulye bile, sovanile birlikte yasaktı. Yalnız zeytin yağına izin vardı. O da belki yalnız başına mezelik olamadığı için.

Fasulye, sovan neden yasak edildi, sebebi kolayca anlaşılabilir. Fakat balıkların kabahati nedir? diye sormak ta mümkündür. Karadeniz uşağının hamsi balığı için söylediği gibi, kanı da var, canı da var... neye kurban edilmesin?

Bunun da sebebini eski Mısırlılardan asırlarca sonra gelen bir Türk Padişahı Salâhattini Eyyûbî anlamış ve anlatmıştır. Geçmiş zamanların içinde, boğazını sevenlerin arasında en meşhuru ve en ziyade gusto sahibi olan Brillat - Savarin'in yazdığına göre bu Türk Padişahı dervişlerin perhize tahammülleri ne dereceye kadar olduğunu anlamak için, sarayına iki derviş alır. Onlara bir müddet en lezzetli etlerden yemek yedirir. Dervişler gelişirler, şışmanlarlar. Bunun üzerine hizmetlerine gayet güzel birer odalık tahsis eder. Kadınlar padişahtan aldıkları talimata göre, dervişleri elde etmeğe çalışırlar, fakat onları kendi yüzlerine bile baktıramazlar. Sonra, Padişah dervişlere bir kaç hafta yalnız balık etleri yedirir. Bu sefer bir kaç gün içinde, dervişler aşka mağlûp olurlar...

Haham efendilere kalırsa, balıkların da bir çoğu yasaktır. Fakat, bereket versin ki, bizim büyük imamlardan biri:

— Denizden babam çıksa yerim... demiş te, hiç olmazsa, güzel denizlerimizin balıklarından mahrum kalmıyoruz.

Galip ATA

KULAK MİSAFİRİ

Âkile nisbetle ukalâ ne ise...

Kıymetli tenkitçimiz Nurullah Ata, hususî kâğıtlarını önüne yaymış, mürekkep hokkasını açmış, kalemini yanıbaşcağızına koymuş, altın sarısı rengindeki saçaklı yenice tütününden ilk sigarasını yapıp ağızlığına henüz yerleştirmişti ki boşbağazın biri, sordu:

— Nrullah Bey, siz zor mu yazarsınız kolay mı?

— Kolay yazarım, fakat ağır yazarım...

— Bir makaleyi kaç saatte bitirirsiniz?

— Saate bakmağı sevmem.

— Kaç para alırsınız?

— Geçinecek kadar...

Nurullah Ata Bey, kalemini hokkaya batırdı. Başlıca hatlarını kafasının içinde çizdiği yazısına başlamak üzere idi.

Boşboğaz gene sordu:

— Edebiyatta mesleğiniz nedir?

Kızdı, fakat cevap vermemeği nezakete uygun bulmadı:

— Mesleğim muharrirliktir!

— Yani edebiyatta hüviyetiniz nedir, diye soracaktım.

— .....

— Canım siz, nasıl münekkitsiniz?

Münekkidin adam akıllı canı sıkılmıştı, dedi ki:

— Azizim, nafile çeneni yorma... Âkile nisbetle ukalâ, şaire nisbetle şuara ne ise, münekkide nisbetle... zihninde aradı, kelimeyi bulamayınca:

— Nurullah Ata, işte odur! dedi.

M. SALÂHATTİN

Arzı şükran

Mühendis Şevket Beyin irtihalinden mütevellit teessürlerimize gerek cenazede bulunmak suretile ve gerekse telgraf keşidesile iştirak eden ve merhumu candan seven bütün ehibbaya, hususî müessesat ve resmî makamatı temsil eden muhterem zevata yegân yegân arzı şükran eyleriz. Merhumun valdesi, refikası ve biraderi Abdullah Nuri.

YENİ NEŞRİYAT

SAFO

Haydar Rifat Bey biraz dinlendikten sonra tekrar çalışmaya başladı ve yeni bir tercüme neşretti. "Dün ve Yarın - Tercüme kütüphanesi" birinci kitabı olan bu yeni eser SAFO'nun muvaffak eserlerinden biri olan Safo'yu Haydar Rifat Bey de muvaffakıyetle tercüme etmiştir. Bu eseri karilerimize tavsiye ederiz.

Yeni adam

Bu güzel fikir ve sanat gazetesinin 18 inci sayısı çıkmıştır. İçinde İsmail Hakkı beyin "Bugünkü sinema cemiyet düşmanıdır,, "Cümhuriyetin kültür siyaseti,, isimli makaleleri, "Hayvanlar,, piyesi, Ahmet Hamdi Beyin Şark ve Garp adlı güzel etüdü, edebiyat anketine verilen cevaplar, Mustafa Namık Beyin müphem bilgiler isimli tenkidi, Dr. İzzettin Şadan Beyin tıpta romantizm başlıklı makalesi ile kısa dünya haberleri ve okuyuculara cevaplar vardır. Karilerimize bu nüshayi da her halde okumalarını tavsiye ederiz.

Varlık

Bu kıymetli fikir ve edebiyat mecmuasının 20 inci nüshası da her zamanki mütenevvi ve kıymetli münderecatile çıkmıştır. Falih Rıfkı Beyin çok güzel ve kuvvetli bir makalesi, Yaşar Nabi Beyin kitabiyatı, ve birçok makale, şiirler bu nüshanın münderecatını teşkil etmektedir. Ayrıca Nahit Sırrı Beyin (Muharrir) isimli bir perdelik bir piyesi tefrika edilmeke başlanmıştır. Tavsiye ederiz.

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL:

18,15: Pdâk. neşriyatı. 18,45: Fransızca ders. 19,15: Ajans haberleri ve muhtelif neşriyat. 19,30: Türk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cevdet B. Yahya B. Şeref B. Saim B. Vecihe H. Belma H. Nedime H.) 21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Necip Yakup Bey orkestrası tarafından muhtelif eserler.

VARŞOVA, 1415 m.

19,10: Askerî musiki. 19,50: Muhtelif haberler. 19,55: Muhtelif. 21,05: Hafif musiki. 20: Musiki bahisleri. 22,15: Ispanyol musikisi. 23: Caz musikisi plâkları. 24: Müsahabe. 24,50: Dans musikisi.

BUKREŞ, 364 m.

13: Borsa. — Plâk. — Haberler. — Plâk. 18: Metzner kuatet takımı. 18,30: Mme Olympie Grozovska tarafından taganni. 19: Muhtelif haberler. 19,15: Çift piyano konseri. 19,45 Şarkılar. 20: Universtite radyosu. 20,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Radyo orkestrası tarafından serenat ve hafif neşeli havalar.. 21,45: Konferans. 22: Radyo orkestrası. 22,45: Haberler. 23: Kahvehane musikisi.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Polonya ve Brusvick plâkları. 18,50: Konferans. 20: Müsahabe. 20,30: Yaylı sazlardan mürekkep takım tarafından Respighinin eserlerinden konser. 21,05: Çocuklara dair konferans. 21,25: Küçük bir stüdyo temsili. 22,15: Haberelr. 22,35: Bestekâr Szabolcs Fenjes ile A. Szirmani 'iniştirakile ve muhtelif muganilerin refakatile konser. 24: Opera orkestrası.

HAMBURG, 332 m.

18,30: Gençlik neşriyatı. halk hikâyeleri ve şarkılar. 19: Şiirler. 20,20: Konferans. 21,15: Berlinden nakil. 21,45: Müsahabe.

MOSKOVA, 1714 m.

7,30: ile 10 arasında her gün ayni program tekrar edilir. (Pazar programına bakınız.) 18,30: Artistik sahneler. Müteakiben muhtelif dillerde neşriyat.

PRAG, 470 m.

18,15: Trio klarinet. 18,35: Müsahabe. 18,50 St. Philippe gecesi (musikili neşriyat.) 19,15: ziraat. 19,25: Almanca neşriyat. 20: Haberler. 20,05: Plâk. 20,20: Mandolin orüestrası (Bratislavadan nakil.) 21: "O, Pragın,, isimli şiirli beste. 21,45: Müsahabe. 22: Dvorakin ölümünün 36 ncı senedevriyesi münasebetile eserlerinden mürekkep konser. 23: Müsahabe. 23,30: Plâk. 23,35: Konferans.

BRESLAU, 316 m.

19,40: Neşeli musiki. 20,40: Avusturya (konferans.) 21: Günün kısa haberleri. — Milli neşriyat. 21,45: Oda musikisi. 22,15: Sınaî neşriyat. Geceleri çalışıyoruz. 23: Haberler. Müteakiben bir mayıs münasebetile amele neşriyatı. 24,45: Bando mızıka.

VİYANA, 507 m.

18,15: Plâk konseri, 19: Tiyatro kritikleri. 19,20: Haftanın programma dair. 19,25: İngilizce ders. 20: Saat ayarı vesaire. 20,15: Aktüailte. 20,25: "Des eiserne Heiland,, isminde Max Oberteitnerin eserlerinden opera temsili (Operadan naklen.) 23,15: Son haberler. 23,30: Neşeli sahneler.

KONIGSVUSTERHAUSEN, 1571 m.

20: Plâk. konseri. 21: Kısa haberler. 21,15: "Müncner Geiselmorde,, ismindekiksaakeç. 21,45: Josef Haydn'ın eserlerinden trio G - dur konseri. 22: "Stein, gib Brot!,, isimli musikili ballad. 23: Muhtelif haberler. 23,30: Müsahabe. 24: Hamburgtan naklen hafif orkestra musikisi. 24,45: Hitler - gençliği neşriyatı.

Hazin bir irtihal

Ziya Gökalp merhumun refikası Vecihe Hf. de kemali teessürle öğrendiğimize göre rahmeti hakka intikal etmiştir. Zevcinin ufulünden sonra kederli bir hayat süren Vecihe Hf. son zamanlarda hastalanmış ve tedavi altına alınmıştı.

Cenazesi bugün Cağaloğlunda Sağlık yurdundan kaldırılacak, namazı Fatih camisinde kılındıktan sonra aile makberesine defnedilecektir. Merhumenin geride bıraktığı üç çocuğuna ve kederdide efradı ailesine, Ziya Gökalp'ı ve onun refikasını sevenlere samimi taziyet ve teessürlerimizi sunarız.

Teşekkür

Zevcim merhum Kemalettin Sami Paşanın Hatırasını Izaz Eden Yüksek Türk Milletine ve Asil Silâh Arkadaşlarına ve bizzat veya Tahriren Taziye lütfünde bulunan zevatı kirama şükranımı arzeylerim.

Emine Kemalettin Sami

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLANLARI

Istanbul'dan Ankara'ya gidiş dönüş için gayet ucuz bir tenezzüh seyahati

3 Mayıs Perşembe günü akşamı Haydarpaşa'dan hareketle Cuma günü sabahleyin Ankara'ya muvasalat ve ayni günün akşamı Ankara'dan hareketle Cumartesi sabahı Haydarpaşa'ya avdet edilmek üzere bir halk treni tertip edilmiştir. Yolcuların katarda istirahatlerini temin için geniş ve müsait yerler ayrılacaktır.

Gidiş dönüş nakliye ücretleri %50 tenzillidir. Yarım bilet rete tabi çocuklara da ayrıca %50 tenzilât yapılır.

Katarda ucuz ve hususî bir tabldot yapılacaktır. Azami iki gece ve avdette iki defa akşam yemeği ve iki sabah kahvaltısı, muhtelif türlü resim ve servis masrafiyle beraber 160 kuruştur. 10 yaşına kadar olan çocuklardan bu masrafın yarısı alınır.

Bu katara; Haydarpaşa, Hereke, Izmit, Adapazarı, Arifiye, Sapanca, Geyve, Osmaneli, Bilecik, Karaköy, Bozüyük, Eskişehir, Sarıköy, Polatlı, istasyonlarından yalnız Ankara'ya gidiş dönüş için yolcu alınacaktır. Yolcuların, bilet alırken ve seyahat esnasında üzerlerinde fotoğraflı hüviyet cüzdanı veya hüviyet varakası bulundurmaları veyahut küçük bir vesika fotoğrafını bilet alacakları istasyonlara tevdi etmeleri lâzımdır. Bu katar için 20 Nisan 1934 tarihinden itibaren Istanbul'da Haydarpaşa Itasyonu ile yataklı Vagon Şirketi Beyoğlu ve Galata Acentalarından ve Halk treninin yolcu alacağı istasyonlardan bilet verilmeğe başlanacaktır.

Yolcuların trende yer bulmaları için biletlerini evvelden tedarik etmeleri menfaatleri icabıdır.

3 Mayıs 1934 Perşembe günü zevalden sonra bilet satışına nihayet verilir. Katarda yemek yiyecek yolculardan yemek ve kahvaltı parası da bilet parasile beraber almarak biletlerine ayrıca yazılır.

Bu tren;

Haydarpaşa'dan 3 Mayıs Perşembe günü saat 18.20 de hareket

Ankara'ya 4 Mayıs Cuma günü saat 9.23 de varış

Ankara'dan 4 Mayıs Cuma günü saat 19,50 de hareket

Haydarpaşa'ya 5 Mayıs Cumartesi günü saat 9,50 de varış

edecektir.

Yolcular, Ankara'da Turing kulüp ve Devlet Demiryolları memurları tarafından karşılanarak kendilerine Ankara'da rehberlik edilecektir.

Işbu tenezzüh katarına ait bilet hamilleri, Ankara bazı yö trenlerinde meccanen seyahat edeceklerdir.

Fazla tafsilât ve diğer istasyonlara ait hareket ve muvasalat saatleri, alâkadar istasyon ve acentalardaki ilânlardadır. (2077)

Kütahya - Balıkesir hattının Gazellidere ve Dadaşlar istasyonları arasında 2/5/934 tarihi saat 14 den itibaren 5/5/934 tarihine kadar imtidat etmek üzere yarmalarda taş tahkimatı yapılacağından 3, 4 Mayıs tarihlerinde Balıkesire gidecek ve gelen yolcuların aktarmaya tabi olacakları muhterem ahaliye ilân olunur. (2066)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Sultanahmette muhterik Baytar mektebi etrafındaki dükkânlar ve varların taşlarile sair enkazı 20/5/934 pazar günü saat 14 de açık arttırma usulile satılacaktır. Isteklilerin 30 lira pey akçesile müracaatları. (M) (2085)

Istanbul İthalât Gümrüğü Müdürlüğünden:

Gümrükler için katoluğu komisyonumuzda mevcut numunesi murabba'ı sikletini ölçen âletten 17 ve iplik numaralarını gösteren âletten de 4 adedi müstacelen ve pazarlık suretile mübayaa edileceğinden talip olanların mezkûr katoluğu numuneleri görüp pazarlığa girişmek üzere Mayısın 11 inci Çarşamba günü saat 14 de İstanbul İthalât Gümrüğünde teşekkil komisyona müracaatları ilân olunur. (2075)

Akay İşletmesi Müdürlüğünden:

Istanbuldan - Anadolu ve Adalara yaz münasebetile göç etmek isteyenlerin eşyaları için 3/Mayıs/934 Perşembe gününden bilitibar yeni bir ilâna kadar haftanın Cumartesi, Pazartesi ve Perşembe günleri Köprüden saat 11.30 da ayrı bir vapur kaldırılacaktır.

Bu vapurla Anadolu ve Adalara nakledilecek göç eşyasından birinci Mıntaka yani (Köprüden - H. paşaya kadar olan) ücret alınacaktır. (2086)

Vapurun Hareket Tarifesi:

Köprüden	——	11,30
Kadıköy	——	11,50
Kalamış	——	12,15
C. Bostanı	——	12,40
Bostancı	——	12,50
B. Ada	——	13,20
Heybeli	——	13,40
Burgaz	——	14,00
Kınalı	——	14,20
Kadıköy	——	14,50
Köprü	——	15,15

Istanbul C. Müddeiumumiliğinden:

Istanbul ve Usküdar hapishane ve tevkifhaneleri hastaları için 65 kalem eczayı tıbbiye ve edevatı tımariye pazarlık suretile mübayaa edileceğinden taliplerin listeyi görmek üzere her gün Adliye Levazım Dairesine ve pazarlığa iştirâk edecekleri 6/5/934 Pazar günü saat 14 de Istanbul Vilâyeti Muhasebeciliğine gelmeleri ilân olunur. (2076)

Milliyet'in edebî tefrikası: 63

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARİ

— O, idare eder.

Bu işte, bir sır vardı. Bunu, derhal anlamıştım. Semine, dediği kadın, her halde Sırrı Nevressin alâkası olan bir kadındı. Yalnız, bana mı peşkeş çekiyordu, yoksa ona erişmek için arada bemi vasıta oluyordum?

Sırrı Nevresi ürkütmekten korkuyordum:

— Bu, ne kuvvetli kadın, Sırrı Bey?

— Belki şimdi size, yalan, hayal, mübalâğa gelir. Lâkin ilk gördüğünüz dakikada beni tasdik edecek, bana hak vereceksiniz!

Yaşlılık fena! İhtiyarlığın affolunmaz kusurları var! Uzun ve hattâ acı tecrübelerin verdiği gururu, emniyeti, yerinde olmasa bile, göstermekten kendini alamıyor. Kendimi tutamadım:

— Yalan, mübalâğaya, hülyaya kanıksadım Sırrı Bey! Şimdi bana, her şey tabiî geliyor!

— Manasız yaşadığımı iddia edebilirim!

— Bununla da iftihar edebilirsiniz! Maalesef, benim hayatım pek manasız geçti..

— Halbuki gençliğinizi Avrupada geçirmişsiniz!

— Yer değil, insanın ruhu, hissi hâkimdir..

Sırrı Nevres, hayretten, taccüpten ziyade, dikkat ve derin bir aîâka ifade eden bir gözle bakıyordu:

— Sizin bir haliniz hoşuma gidiyor, Hüsrev Bey!

— Hangi halim?

— Her şeyi, o kadar tabiî bir şekilde karşılıyor, ve kabul ediyorsunuz ki...

Bütün temkinime rağmen acı acı güldüm:

— Bunlar, ihtiyarlığın avantajlarıdır, azizim.

Sırrı Nevres, isyan eder gibi doğrulmuştu:

— İkide birde ihtiyarlığınızı ileri sürmeniz, yaşlılıktan, ihtiyarlıktan bahsetmenizi hem garip hem manasız buluyorum.

— Neden, Sırrı Bey?

— Siz, belki yaşlısınız. Fakat bu yaşlılık, herkesin göründüğü ve anladığı manada bir yaşlılık değil.. Buna, adeta, senelerin kabahati, hattâ saygısızlığı diyeceğim.. İhtiyarlığa gelince, siz ,katiyen ihtiyar değilsiniz.

— Galiba görünüşe aldanıyorsunuz?

Sırrı Nevres, omuzlarını kaldırdı:

— Filhakika, görünüş, insanları daima aldatır. Lâkin bu, size göre değil.. Siz, emin olun ki benden çok gençsiniz!

— Ne itibarile, Hüsrev Bey?

— Dinçsiniz, atiksiniz, çeviksiniz, demiyeceğim. Sadece gençsiniz! Saçlarınızın beyazlığı, yüzünüzdeki çizgiler; hayatla, hayatın cilvelerile alay ediyor gibi..

Sırrı Nevresin sözleri, bana gurur vermiyordu, bilâkis mahzun oluyordum. Bahsi değiştirmek istedim:

— Bu Semine hanım, bir aile kadını mı?

— Her kadın, aile kadınıdır, Hüsrev Bey.. Yalnız biz, erkekler, cemiyet, onları, aile hayatından ayırır, uzaklaştırırız.

Ben, karşımdaki konuşan gençten bu cevabı beklemiyordum. Bu cevap, beni korkutmuştu. Sırrı Nevresin, hayat, cemiyet ve insanlar hakkında bu kadar zalimane hükümlerde bulunabilmesi için siz, Hüsrev Bey!

— Merakımı arttırıyorsunuz.

Haydarpaşada vapura binerken Sırrı Nevres, koluma girmişti:

— Doğruca Beyoğluna çıkarız. Siz, evvelâ bir yerde otururusunuz. Ben, Semineye gider, haber veririm.

— Şayet bulamazsak?

— Vakit, daha erkendir, Semine, bu saatlerde evde bulunur.

Sırrı Nevres, vapurda çok neşeliydi:

— Semine, olmazsa, başkaları yok mu?

— Size hayranım, Sırrı Bey! Hayatınızı, hiç te boşuna geçirmemişsiniz!

Sırrı Nevresin hayatında hakikaten gururla, iftihara değer işler yapmış gibi göğsünü geriyordu:

— Pek gözü bağlı yaşamadım.

Ona, kuvvet, emniyet veriyordum:

— Pek iyi yapmışsınız!

tecrübelerindeki kıymet ve emniyete şaşıyordum.

Beni yaşlı bulmamasını, ihtiyar addetmemesini, şimdi anlıyordum. Evet, onun bildiklerine, dendiklerine nazaran ben, genç sayılırdım, toy sayılırdım.

Hemen hemen utanarak sordum:

— Peki, Semine hanım, ne cins kadın?

Sırrı Nevres, kahkaha ile güldü:

— Ne kadar anlatsam, gene tamamile anlatamam ki.. O, mayilere benzer; bulunduğu kabın şeklini alır.

Yerimden sıçramıştım:

— Demek ki ideal kadın?

— İdeal kadınlığın bütün evsafını haizdir.

Bu cevap ta, beni duraklatmıştı:

— Çok septik konuşuyorsunuz!

— Kat'î hükümler vererek konuşabilmek imkân ve kuvvetini kaybettim, Hüsrev Bey!

— Neden?

— Hayat, beni çok yordu.

— Henüz gençsiniz, Sırrı Bey!

— Neye yarar? Genç yaşımdı ihtiyarladım. Hayat, beni ihtiyarlattı.

— Peki, bu zaruretler dolayısile mi oldu?

— Bilmiyorum.. Günün birinde, bu netice ile karşılaştım.

İçime garip bir hüzün çöktü. Acaba, benim çocuğa benzetilan hislerim yanlış mı idi? Acaba, ben, hissî mugalitaların kurbanı mı idim? Bu çocuk, hangi ne gibi saiklerle çamura düşmüştü?

Sırrı Nevres, ayağa kalktı:

— Vapurda kimseler kalmadı. Çıkalım.

Köprüden tünele doğru yürüdük. Tünelde, hiç konuşmadan, yan yana ağır ağır yürüyorduk. Sırrı Nevres, sağ tarafta bir pastahanenin kânı gösterdi:

— Siz, burada oturun. Ben, zamî bir saate kadar geliyorum.

Pastahanede Sırrı Nevres'in çeyrek saat kadar beklediğim, üç çeyrek saat, beni, bir senedir kadar üzmüş, yormuş gibi, Sırrı Nevres, pastahaneden girerken yüzü gülüyordu:

— Kalkın.. Talihimiz var. Semine evde... bizi bekliyor.

— Bitmedi

Mahzendeki başsız ceset bir eti mumyası mı?

Söylendiğine göre, bu cesedin kafasını Amerikalılar çaldırmış imişler

ELÂZİZ (Mililyet) — Geçen gün vilâyetimize merbut Harput nahiyesindeki tarihî âsarı tetkik etmek üzere Maarif Müdür vekili Kâzım, Ortamektep tarih muallimi Talha, ortamektep fenbilgisi muallimi Vahti Beylerle birlikte Harputa gittik. Bu arada türbelerin kapatılmasından evvelki zamana kadar halk tarafından manevî kuvvet sahibi olarak tanılan ve ziyaret edilen bir çok senelerdenberi çürümeyen Arap baba namındaki birisinin cesedinin bulunduğu mağaraya gittik ve ceseti iyice tetkik ettik: Bu cesedin başı yoktur. Bugün bu cesedin yanında ve bu cesede ait olmadığı yapılan tetkikler neticesinde anlaşılan cesetten ayrı kafa tası delinmiş, alt çenesi düşmüş ve üzerinde hiç bir deri bulunmıyan bir kuru kafa vardır. Cesedin asıl kafasının Amerikalılar tarafından çaldırılarak elli madenî altın mukabilinde satın alındığı ve Amerikaya kaçırıldığı söylenmektedir? Yaptığımız uzun boylu ve geniş etraflı tetkikat neticesinde uzun zamanlardan beri rütubet kısmen hava ve güneş müvacehesinde duran ve çürümemiş olan bu cesedin mumyalar tarihine göre Etiler zamanından kalma bir mumya olduğu kanaatine vardık. Şimdiye kadar bir kaç ecnebi seyyahın dahi gelip tetkik ettiği bu başsız mumya hakkında Maarif Vekâletine malûmat verilmiştir. Vekâletin bu mumyayı Ankara müzesine kaldıracağı haber alınmıştır.

Halk arasında bu başsız ceset hakkında şu şekilde hikâyeler söylenmektedir. Pek eski zamanlarda Harputta kışlar pek şiddetli olurmuş, kışın ölen kimselerin cesetleri her taraf karla kapalı olduğu için baharı müteakip gömülmek üzere şehrin muhtelif tarafındaki mahzenlere konulurmuş. Gene bir sene bir harbi müteakip Harputta Harputlularla beraber terhis edilen asker gelmiş. Ortalığın kapalı bulunması yüzünden memleketlerine gidemiyerek baharı Harputta bekliyen bu yabancı asker bir gün hastalanmış ve ölmüş. Bu ölü de umum meyanında baharda gömülmek üzere mahzene konmuş. Bahar gelince ceset sahibi bulunan aileler kendilerine ait olan cesetleri alıp gömmek için mahzene gelmişler, ve kendilerine ait bulunan bütün cesetlerin çürüdüğünü ve yalnız o yabancı askerin cesedinin çürümemiş olduğunu hayretle görmüşler. Ve bu cesedi o vakitten beri manevî kuvvet sahibi olarak tanımaya başlamışlardır.

Cesedin kafasının kopması rivayetine gelince: Arap baba ismindeki bu yabancı askerin ölümü takip eden senelerde Harputta çok fazla tesirini gösteren bir kuraklık olmuş. Halk yağmur yağması için dualar etmiş. Fakat bu duaların bir türlü tesiri görülmemiş ve nihayet birisi son bir tedbir olmak üzere yeni ölen bir kimsenin başını keserek ırmağa atmayı teklif etmiş. Halk son bir ümitle bu teklifi binimsemiş ve yeni ölen bir kimsenin başının koparılmasına karar verilmiş, işte bu esnada herkesin aklına Arap baba gelmiş ve Arap babanın kafası kesilerek ırmağa atılmş. Hemen dehşetli yağmurlar, dolular yağmış. Günlerce süren bu yağmurdan mahsulât çürümeğe yüz tutmuş. Bu vaziyeti gören halk Arap babanın gazebe geldiğine hükmederek kafayı ırmaktan çıkarmış ve cesedin yanına getirmişler. Bu kafanın bu cesede ait olmadığı sonraları yapılan tetkikten anlaşılmıştır. Amerikalılar tarafından kafanın çaldırılarak satın alındığı rivayeti bu münasebetle kuvvetlenmektedir.

Keyhüsrev bini Kılıç Arslan Harputa geldiği ve şimdi namına izafe edilen mescidi yaptırdığı zaman başka bir mağaradan sağlam olarak çıkarılan bu Arap babanın cesedini görmüş ve kendi namına yaptırdığı mescidin bir kısmında bu ceset için hususî bir yer ayırtarak ceseti buraya koydurmuş. O tarihten itibaren de burası ziyaret yeri olarak tanınmıştır.

Türk bankacılığı bütün memlekette inkişaf ediyor

Aydın Millî bankasının senelik raporu ile bilânçosu buna delildir

AYDIN, (Milliyet) — Aydın millî bankası umumî heyeti nisanın yedinci cumartesi günü, bankanın geçen sene yaptırdığı zarif binasında toplandı. İçtimada İktısat Vekâleti komiseri olarak Valimiz Fevzi Bey de bulundu.

Toplantıyı idare meclisi reisi Hacı Şerif Efendi açtı. En çok hisse sahipleri bulunan Halit ve Bekir Beyler de kâtipliklere seçildiler.

Millî Aydın bankasının tarihçesini muhterem okurlarımıza evvelce bildirmiş ve bugün Aydının mevcudiyetile bihakkın gurur duyduğu bu millî müessesenin cümhuriyetten evvelki halile, cümhuriyetin feyizli idaresinde kısa zamanda nasıl yükseldiğini anlatmıştım.

Bu yazımla umumî heyetçe ittifakla tasvip olunan idare meclisi raporunda bazı mühim noktaları bildireceğim.

Bankanın sermayesi 927 senesinde 100 bin liraya çıkarıldı. Bankanın 927 senesinde safî kârı 21,800 küsur, 928 de 39,500 küsur, 929 da 42,200 küsur, 930 da 46,900 küsur, 931 de 56,000 küsur, 932 de 54,600 ve 933 de de 50,900 liradır.

Meclisi idare raporunda 932 ve 933 senesindeki kazanç düşkünlüğünün banka işlerinin azalmasından ileri gelmediğini 931 senesinde inkişaf fazlalığının bankanın Aydın incir kooperatifine yeni iltihak eden bir koopertifin ziraî kredi ihtiyacının temin etmesinden ileri geldiğini, 932 senesinden kazancın düşmesinin incir kooperatifine ve bunlarla alâkadar itibar bankalarına verilen kredinin faiz nisbetlerinin haddi asgariye indirilmesinden, 933 senesinde kazancının 832 senesi kazancına nispetle 3500 lira noksan olmasının da faiz komisyon miktarının kanunu mucibince yüzde 18 den 12 ye düşmesinden ileri geldiği bildiriliyor.

Rapordan 932 ve 933 seneleri kazanç düşüklüğünün bankanın inkişaf ve faaliyetin azalmasından ileri geldiği bilâkis bütün dünyanın geçirmekte olduğu buhrana rağmen Millî Aydın Bankasının bu senelerde muamelâtının inkişafta devam ettiği zikrolunuyor ki bankanın yegâne geliri olan faiz ve komisyon nisbetinin üçte birinin eksilmesine nazaran kazançta hasıl olan cüz'i noksanlık bunun bir delilidir.

Banka, ticarî muamelelerden başka eshabı emlâk ve memurlara da kolaylıklar göstererek ikrazlarda bulunmuştur.

Millî Aydın bankası bu sene kazandığı 50,961 lira 16 kuruştan 932 lira 15 kuruş demirbaş eşya payına, 1102 lira 50 kuruş emvali gayri menkule payına, 21,835 lira 62 kuruş tevdiat ve kredilere verilen faiz ve komisyonlara 11294 lira 79 kuruş da umumî masraflara ayırarak safî kâr kalan 16,436 lira 8 kuruştan da 5096 11 kuruş ihtiyat akçasına ayırmış, hissedarlara yüzde 5 faiz vermeği kararlaştırmış yüzde 40 idare meclisine, mürakiplere, müesseselere ve memur ikramiyelerine ayırdıktan sonra kazançtan artan 3803 lira 89 kuruşu da fevkalâde ihtiyat ayırmış, idare meclisinin bu teklifini umumî heyet te ittifakla tasvip etmiştir.

Bu suretle 41 bin lira ihtiyat sermaye 49,900 liraya çıkarılmıştır.

Bankanın yeni idare meclisi şu suretle teşkil edilmiştir. Hacı Şerif, Eyüp, İbrahim Necip Beyler ipkaen kalmışlar. Kooperatifçi Nazmi ve Kâzım Nuri Beyler tekrar, Halit, Nail, Mehmet Cemal, ve Mahmut Beyler de yeniden seçilmişlerdir.

Mürakipliklere de Osman Dardağan ve Ömer Lütfü Beyler bırakılmışlardır.

Banka umumî heyeti, sergi binası inşaatı için İktısat ve masraf cemiyetine 200 lira verilmesine ve bankanın kıymetli müdürü Âkil B. leçalışkan memurlarına takdir ve teşekkür edilmesine karar verilerek toplantı bitirildi.

Aydın Millî bankası

Evvelce Türk bankacılık yapmaz, diyenler olurmuş, hattâ bunları biz mektep sıralarında iken gazete sütunlarında da okurduk.

Bunu yazan ve söyliyenlere, Türk kabiliyet ve kudretinin cümhuriyetin feyizli ve himayekâr idaresinde yarattığı ve Türk sermayesi Türk memuru, Türk bilgisile doğan, yaşayan ve büyüyen millî büyük bankalardan başka kurulan ve ilerleten bu millî ve mahallî küçük bankaların az zamanda elde ettikleri mühim mevki ve muvaffakıyetlerile cevap veriyorlar.

Kastamonu güzelleşiyor

Çarsı harabelikten kurtarıldı, bir çok yolların inşasına devam ediliyor

Kastamonunun umumî manzarası

KASTAMONU, (Milliyet) — Şehrin ne tarafına gilidse havaların inşaata çok müsait olması dolayısile yer yer mesken ve mağaza yapıldığı göze çarpmaktadır, senelerce bakımsız bir harabe manzarasını gösteren çarşı gözelleşmektedir.

İmar işleri arasında şehrin cenup tarafında, Olukbaşı denilen ve dört tarafı ağaçlarla süslenmiş olan arazide modern bir futbol sahasına başlanarak sahanın tanzimine hararetle çalışılmaktadır. Bu saha ile halkevimizin spora ait en mühim ve büyük bir ihtiyacı temin edilmiş olacaktır. Saha biter bitmez aynı mahallin şimalinde iki tenis sahası ve bir de yüzme havuzu ayrıca bir de çocuk bahçesi yapılarak şehrin ve gençliğin hakikî ve medenî ihtiyaçlarından büyük bir kısmı karşılanmış olacaktır.

Hususî idare bütçesi tasdik edilir edilmez bütçeye konan yardşm parasile mevcut C.H.F. binasının üstüne ikinci bir kat ilâve edilerek halkevi de ayni çatı altına alınarak gençliğe hakikî ve samimî bir kaynak yeri ihzar edilmiş olacaktır, imar işlerinin başlıcalarından birisi de yıllardanberi yapılmayan Araç kazası yolunun şehirle birleştiği mahal idi, bütün vilâyet işlerile olduğu gibi nafia işlerile de çok yakından alâkadar bulunan valimiz Fuat Beyin himmetile bu mühim yol işi de yıl sonuna kadar ikmal edilmiş olacaktır. Bu yol üzerinde bir taraftan beton arme köprü ve rıhtım inşası diğer taraftan taş kırma işlerile uğraşılmaktadır.

Şehir Meclisinin Toplantısı

(Başı 1 inci sahifede)

si hazırlanacak ve azalara tebliğ olunacaktır.

İstanbulda neler var?

Vali ve belediye reisi Muhittin Beyle beraber Ankaraya giden belediye hesap işleri müdür muavini Nail Bey de bu sabah şehrimize dönecektir. İstanbul umumî meclisinin perşembe günü fevkalâde içtimaını akdetmesine çalışılacaktır. Muhittin Bey Mecliste Esnaf Bankası meselesi için, vaziyeti tenvir eder mahiyette izahat verecektir. Şehir meclisinin bu fevkalâde içtimaının çok heyecanlı olacağı ve birçok azanın söz alacağı kuvvetle tahmin edilmektedir. Şehir Meclisi, bu meselenin müzakeresini bir toplantıda bitiremiyecektir. Meclisin bir iki gün meseleyi münakaşa etmesi çok mümkündür. Dün öğrendiğimize göre, Muhittin Bey, Esnaf Bankası işinin Şehir Meclisinde müzakeresinden sonra tekrar Ankaraya gidecek ve alâkadar vekâletlerle temas edecektir. Müddeiumumîliğin, Esnaf Bankası meselesine dair belediyeden istediği rapor dün gelmiştir. Rapor 11 sahifedir. Muhteviyatı gizli tutulmaktadır. Raporda, Esnaf Bankası işile alâkadar birçok zevatın da isimleri vardır. Bu isimler hakkında da ketumiyet muhafaza edilmektedir. Müddeiumumî muavinlerinden Muhlis Bey raporu tetkike başlamıştır.

Esnar Bankası müdürü Hamdi Rasih Beyin bugünlerde müddeiumumîliğe vereceği mütemmim izahatı müteakıp, müddeiumumîliğin hattı hareketi sarahat kesbedecektir. Hamdi Rasih Bey, vereceği yeni izahat hakkında bazı vesikalar üzerinde tetkikat yapmaktadır. Diğer taraftan, bankanın vaziyetini tetkik eden vekâlet başmüfettişlerinden müteşekkil komisyon belediyeden yeni bazı vesikalar istemiştir. Tahkik heyeti bundan başka, belediyeden bazı sualler sormuştur. Belediye sorulan suallere cevap hazırlamaktadır. Tahkik heyeti yakında Esnaf Bankası meselelerile evvelce alâkadar olmuş zevatın malûmatlarına da müracaat edecektir.

Dün pazar olduğu için Esnaf Bnkası öğleden sonra kapalı idi. buna rağmen, müfettişler bankanın üst katında toplanarak tahkikata devam etmişlerdir Şirketler komiseri Remzi Saka Bey geç vakte kadar evrak üzerinde tetkikatla meşgul olmuştur.

Dahiliye vekilinin meclisteki beyanatının metni

ANKARA, 29 (A. A.) — Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Beyin Büyük Millet Meclisinde Esnaf Bankası meselesi etrafında vaki beyanatlarının en son kısımlarını ehemmiyetine binaen aynen neşrediyoruz:

"Mazhar Müfit Bey arkadaşım, gazetelerin neşriyatından bahsederek, esrarengiz zatlardan, söylenemiyen isimlerden bahsettiler. Demincek te arzettiğim gibi bu memlekette hiç bir fenalık yapılamaz ki, onu yapan adamın mevkii ne olursa olsun, ismi mevzuubahsolamasın, cümhuriyet kanunları yakasından yakalıyarak adalete teslim etmesin. Böyle bir şey mevzuubahis değildir. Eğer bazı kimseler, bahusus bazı neşriyatta böyle esrarengiz şeyler gözüküyorsa kendi hayallerindedir. Yoksa her hakikat söylenecektir ve söylenmiştir. Ticaret Müdürünün Vakit'te bir beyanatı vardır. Meselenin hassasiyetinin hararetini soğutmasın diye okumadım. Bu zat diyor ki, söylenilen şeyler tamamile yanlıştır. Bunu söylemek istemedim, çünkü fenalığa karşı efkârı umumiyede, bilhassa Millet Meclisinde hasıl olan heyecanı söndürmek doğru olamaz. Bu heyecan sonuna kadar gitmelidir. Semeresini vermelidir.

Tekrar arzediyorum, anonim şirketlerin zatına mahsus iyilikleri olduğu gibi kendilerine mahsus birtakım fenalıkları da vardır. Bu da o fenalıklardan biridir. Nihayet hususî bir müessesedir. Hususî müessesatta olan fenalıkların mes'uliyeti kanunda muayyendir. Oradaki yapılacak fenalık, adliye knunlarile tayin olunur. Bizim ona münasebetimiz, doğrudan doğruya emniyet ve hüsnü idaresi eline mevdu olan, belediye ve idarei hususiyenin paralarını iyi kullanmıyanlara karşı yapacağımız takibattır. Ve şunu da arzetmek isterim ki, küçük mevduat ve küçük sanat erbabının hiçbir zaman parası kalmamıştır. Bütün belânın büyüğü, belediyenin yüz bin lirası ile idarei hususiyenin yüz bin lirası üzerinde dönmektedir.

Bir de şu veya bu devaire ait, gene halkın demek olan sermayeye aittir. Halkın hukuku muhafaza edilmiştir. Hüsnü idare veya sui idareden mes'ul ve müşterek olanlar, bu raporu yazanlardır. Bu raporu yazanların ve söyliyenlerin mes'ulü müşterek arkadaşları, dört beş seneden beri aynı meclisi umumilerde veyahut ta heyeti idarelerde azadırlar. Binaenaleyh hakikaten meydana çıkması lâzımgelen safhanın son merhalesi burasıdır. Nasıl ki, her millî meselenin son kararı burada verilir. Fakat tahkikat safhası Istanbul Belediye Meclisinde olacaktır. Tahkikat meclisten çıksın. Onun için bugünlerde gerek itham edenlerin ve gerek edilenlerin geniş münakaşalarına meydan vereceğim. Orada münakaşa olunan gizli el denilen ne kadar fenalık varsa, meydana çıkacak, onlar huzurualinizde teşhir olunacaktır. Bu hususta vereceğiniz kararlar, vereceğiniz hükümler harfiyen ve behemehal tatbik olunacaktır." (Alkışlar)

YAKUT

Hanımefendi: güzelliğinizin itinası için kullanmanız lâzımgelen kremdir. 2382

Tekaüt kanununun iki maddesi

ANKARA, 29 (Telefonla) — Askerî ve mülkî tekaüt kanununun 66 ve 68 inci ve memurin kanununun 73 ve 85 inci maddelerinin tefsiri hakkındaki hükûmetin teklifini müzakere eden Bütçe Encümeni bu maddeleri tefsire muhtaç görmemiş ve yalnız vilâyet hususî idarelerile İstanbul ve Ankara Belediyeleri hakkında ayrıca tekaüt kanunları yapılarak mevkii tatbika konmuştur.

İşbu idarelerde evvelce tekaüt aidatı vermiş bilâhare meb'us olup tekaütlük müddetini ikmal etmiş olanlar hakkında encümen meb'uslukta geçen müddeti tekaüt hesabında sayılacağı ve fakat tekaüt maaşının mensup bulunduğu daire bütçesinden verilmesi ahkâmı kanuniye iktızasından olduğu cihetle o yolda muamele yapılmasına karar vermiştir.

Belediyeler bankassı müdürü

ANKARA, 29 (Telefonla) — Adana Valisi Mümtaz Beyin Belediyeler Bankası Müdürlüğüne tayinini Dahiliye Vekâleti İcra Vekilleri heyetine teklif etmiştir.

Lehistanın millî bayramı

ANKARA, 29 (Telefonla) — Leh Millî bayramı münasebetile Polonya Sefiri ve refikası 3 mayıs perşembe akşamı sefarethanede bir suvare vereceklerdir.

Muamele vergisi

ANKARA, 29 (Telefonla) — Bütçe Encümeni bu akşam muamele vergisi lâyihası üzerinde tetkiklerini ikmal etmiştir.

Sıhhiye vekâleti muhasebe müdürü

ANKARA, 29 (Telefonla) — İbrahim Tali Beyle birlikte Trakyaya gitmiş olan Sıhhiye Vekâleti muhasebe müdürü Edip Bey bugün

Köylerde bayrak

NAZILLI, (Milliyet) — Yeni fırka kaza idare heyetince halkevi riyasetine Avukat Sami Bey seçilmiştir. Halkevi mensuplarından 80 kişi kaymakam Mehmet Hilmi ve Maarif memuru Ahmet Beylerin iştirâkile ve halkevi muzikası beraber olduğu halde geçen cuma günü hacı beyler köyüne gitmişler, bayrak asma ve mektep temel atma merasiminde bulunmuşlardır.

Dadayda zelzele

MUĞLA, 29 (A.A.) — Son günlerde Daday kazasında fasılalı bir surette zelzele devam ediyor. Bu sarsıntı bazan kuvvetli bazan hafif olmaktadır.

Ayın 18 inci gecesi 24 defa sarsıntı sayılmıştır. Binalarda hasar yoksa da halk ihtiyatî tedbir olarak çadıra çıkmıştır.

Aydın - Karacasu yolu

AYDIN, Karacasu şosesinin dört buçuk kilometrelik bir kısmının müteahhide verilerek yapılmağa başlandığını bildirmiştim. Yol bitirilmiş ve bu yol üzerindeki köprü

Malatya köylerinde atlı gezintiler

MALATYA, (Milliyet) — Vilâyetimiz halkevi köycüler şubesi haftanın cuma günlerinde yakın köylelere seyahatler tertip etmektedir. Atlı olarak tertip edilen bu seyahata iştirâk edenlerin adedi yüze baliğ olmuştur. Şube azaları köylü ile temas ederek onların arzu ve dilekle-

ÖLÜ

Aksarayda bir mahalle.. sabaha r saat var, herkes derin uykuda. ir evin kapısı açıldı. Orta yaşlı r kadın çıktı, bitişik evin kapısı- vurdu:

— Hafize hanım, Hafize hanım. Kapısı vurulan evden boğuk bir s cevap verdi:

— Kim o?

— Aman Hafize hanım, bizim endiye bir şeyler oldu. Allah rası için gelip, bakın..

İçeriden telâşlı konuşmalar oldu. iraz sonra sokak kapısı açıldı. enç bir adamla, ihtiyar bir kadın ıkıp komşularının evine girdiler.

İsli lâmbanın aydınlattığı küçük dada yere serilmiş yatak içinde eyaz sakallı bir adam nefes almaan yatıyordu. Ev sahibesi Hürüz hanım ellerini biribirine vuarak ağlıyordu:

— Ah efendim acaba bayıldı ı, acaba öldü mü, ah yavrum. ana ne oldu. ah gülüm...

Komşuları Sabahattin Bey itialle kadına nasihat etti:

— Hanım teyze, sus ben bir ke e muayene edeyim.

Yerde yatan ihtiyar adamın nabını tuttu, atmıyordu. Aynayı alak ağızına tuttu, bir buğu göremedi:

— Telâş etmeyin, bayılmıştır. Doktoru çağırınız.

Sabahattinin annesi Hafize hanımla Hürüz hanım feneri yakak belediye doktorunun evine gitiler.

Genç adam, ölüyle odada yalnız kalınca düşünmeğe başladı: Ahnet efendi, Ziraat bankasından nütekait bir memurdu. Beş vakit namazında, hoş sohbet bir adamdı. Musikiye merakı vardı. Güzel keman çalardı. Hürüz hanımın lördüncü kocasıydı. Kadın kocanı gözünden kıskanıyor, hattâ camie bile yalnız gitmesine razı olmıyordu. İki gün evvel, kocasının bahçeden komşunun penceresine baktığını kıskanmış:

— Utanmaz, elâlemin kadınlarını mı seyrediyorsun? diyerek eline geçirdiği odunla adamcağızın kafasını yarmıştı.

Kalp hastalığı olan dam, sıkıntıya gelemiyordu. Karısının dırdırını işitmemek için bir gece soğuk odada yatmış, göğsüne bir sancı gelerek tekrar sıcak odasına koşmuşsa da hastalığı artmıştı.

Sabahattin, ölünün nuranî çehresine bakarak başını salladı:

— Zavallı Ahmet efendi, bu kadın seni diri diri mezara soktu.

Biraz sonra kapı çalındı. Kadınlar doktorla beraber gelmişlerdi.

Talha Bey ihtiyarı muayene etti, Sabahattine yavaşça:

— Bitmiş, dedi.

Ve müteveffanın nüfus tezkeresinin pekçi ile kendisine gönderilmesini söyliyerek gitti.

Kadın, kocasının hakikaten öldüğünü anlayınca feryada başladı:

— Ah yavrum, ellerim kırılsaydı. Başını yardım ben senin gülüm, ben seni gözümden kıskanırdım. Kemanın köşede duruyor, kalkıp çal...

Sabahattin ölünün iki elini yanına getirdi. Çenesini bağladı ve yüzünü beyaz bir tülbentle örterek rahat yatağına bıraktı. Bütün mahalle uyuyordu. Biraz sonra bekçi geldi. Teneşir getirmişti. Hürüz hanım bu dört ayaklı tahtayı görünce tekrar ağlamağa başladı:

— Ah efendiciğim seni yıkayıp kara topraklara gömecekler. Ben yapyalnız ne yapacağım?

Sabahattin kadının tazallümünü dinledikçe inanmıyacağı geliyordu; adamın sağlığında sabahtan akşama kadar ona türlü küfürler sayıp döken bu kadın şimdi sevinmeliydi. İşte kıskançlıktan kurtulmuştu. Artık bundan sonra nazını çekecek kimsesi de kalmamıştı. Hem de komşuların başları rahat olacaktı. Hürüz hanımın dırdırile bütün komşular gibi kendileride rahatsız oluyorlardı.

Çarşıdan kefen tedarik etmek vazifesi kendisine düşmüştü. Öğle vakti cenaze yıkanıp tabutlandı, defnedildi. Hürüz hanım, hemen bir kadın tutarak evi sildirdi. Ölünün çamaşırlarını yıkattırdı. Ortalığı düzeltti.

Akşam vakti Sabahattin işinden dönerken komşu kadını hem taziyet, hem de teselli makamında ziyaret etti.

Hürüz hanım, başına oyalı yemeni bağlamış, kaşına rastıkları çekmişti. Genç adam, kadının bu haline taaccüple baktı:

— Hanım teyze başın sağ olsun, Allah sana ömür versin.

İstifini bozmadan cevap verdi:

— A, elbette rahatım efendim. Çok şükür şu ihtiyarın gailesinden kurtuldum.

— Peki ama... kendine maaş bağlatmıyacak mısın?

Kahve cezvesini mangala süren kadın yüzünü buruşturdu:

— Aman civanım, üç buçuk kuruş maaşı ne yapacağım. Adam akıllı birisile evlenirim, geçinip giderim.

Daha kocasını mezare yeni gömdüğü halde evlenmekten bahseden bu kadının sözleri delikanlıyı çileden çıkarıyordu. Yarı hiddet, yarı şaka:

— Bari bu sefer bir genç adam bul! dedi.

Kadın, onun gözlerinin içine baktı:

— A, tabiî senin gibi bir genç bulacağım!

Sabahattin eve gidince annesine:

— Anne, yanımızdaki karı çok acaipleşti, demin uğradım, bir genç beyle evleneceğinden bahsetti. Hemen bir ev bul, buradan çıkalım.

— Canım, onun evlenmesinden sana ne?

— Aman ne söyliyorsun, Hürüz hanımın galiba bende gözü var. Dağ gibi dört kocanın başını yemiş bu kadına benim gibi gençler salata gibi gelir! — O.N. —

MAHKEMELERDE

Anne haykırıyor: Kana kan isterim!

Kardeşini kıtır kıtır kesen adam 15 sene hapis yatacak

Katil asılma cezasından nasıl kurtuldu?

Karısı Saliha ile geçinemediği için kız kardeşi Ayşeyi dere kenarında dizine yatırıp koyun boğazlar gibi kıtır kıtır kesen Çatalcalı Halilin muhakemesi dün ağız ceza mahkemesinde neticelenmiştir.

Dünkü muhakemede üç celse yapılmıştır. Muhakemenin birinci celsesinde müdafaa şahitleri dinlenmişler, bunlar Halilin kız kardeşini keseceğine ihtimal vermedikleri mealinde şahitlikte bulunmuştur.

Bu celsenin sonunda iddia makamını işgal eden Kâşif Bey evrakı okuyup iddianamesini serdedeceğini söylemiş, muhakeme bir saat sonraya talik edilmiştir.

İkinci celse

Bu bir saat zarfında müddeiumumî evrakı mütalea etmiş, bu arada da ağır ceza mahkemesi diğer davaları rüyet etmiştir.

Bir saat sonra celse açıldığı zaman Kâşif Bey iddiasını serdetmiş, faciayi en hurde teferrüatına kadar teşrih ederek anlattıktan sonra Halil hakkında her ne kadar idam cezasını emreden 450 inci maddenin tatbiki icap ediyorsa da cinayeti işlediği zaman 21 yaşını doldurmamış olduğundan 18 sene hapsi emreden 449 inci maddenin tatbikini istemiştir.

Kara bahtlı ana

Mahkemede oğlu tarafından kızı kesilen bedbaht ana da bulunuyor, mütemadiyen kafasını döverek ağlıyordu.

Kaya hanım bu bahtı kara ananın ismidir. Bir taraftan gırtlağı kesilmiş, kafası patlatılarak beyni akıtılmış kızının hayali gözünün önünde canlanırken diğer taraftan da idam sehpasında sallanır gibi gördüğü oğlunun yaşlı gözleri ile karşılaşıyor, hıçkırıklar içerisinde ihtilâçlar geçiriyordu.

Kana kan isterim

Müddeiumumî iddiasını serdedip te kırmızı yakalı, sırma kordonlu Binişinin yenini kıvırıp oturduğu zaman mahkeme reisinin biraz da teessür ifade eden sesi ona hitap etti:

— Söyle bakalım hanım, sen ne diyorsun? Müddeiumumî oğlun için ceza istiyor?..

Kaya hanım oturduğu sıranın üzerinde doğruldu, iki hıçkırık arasında sıkışıp kalan bir sesle:

— Bu oğlum dedi. Ölen de kızımdı. Ben artık kardeşinin katili olan, anasının kalbini yaralayan adama evlâdım diyemem. Adalet isterim. Kana kan isterim.

Dedi. Ve gene hıçkırdı. Yere de oturamadı da yıkıldı.

Anam delidir, timarhanede muayenesini isterim

Mahkeme salonunda derin bir teessür vardı. Kara bahtlı ananın yanık yüreğinden kopup gelen ve unutulmaz bir yaranın verdiği ıztırabın ifadesi olan bu samimî istek davayi dinliyenlerin gözlerini yaşartmıştı. Yalnız hâkimlerin değil, herkesin gözleri kardeş katline çevrildi ve herkes onun ne diyeceğini merak ve heyecanla beklemeğe başladı.

Hâkim suçluya sordu:

— İşitiyor musun anan ne diyor? Son söz senindir, söyle bakalım..

Her öldürme suçlusu böyle olmaz. Halilin çok korkunç bir yüzü vardı. Gözleri kan çanağına dönmüştü.

Fakat belli ki o da işlediği günahın büyüklüğünü idrak etmişti. Pişman olmuştu, şimdi onun da kalbi kanıyordu. Onun için birer kan çanağı gibi açılmış olan gözlerinden ıztırap yaşları da dökülüyordu. Belki de kurtulmak kaygusile olacak:

— Anam dedi, beni hiç sevmez. Onun kızını öldürmüşler, acısı büyüktür, yüreği yanıyor, o acı ile bana iftira ediyor, kızını ben öldürdüm sanıyor. Ayşeyi ben öldürmedim. Anam delidir. Onu timarhanede muayene ettirmek lâzım. Hiç adam kardeşini öldürür mü? Ayşeyi ben öldürdüm dedim amma, dayak yemekten korktum da söyledim.

Hâkim artık muhakemenin bittiğini tefhim etti ve:

— Müzakere edeceğiz dedi.

İkinci celse de böyle bitti.

Üçüncü celse

Müzakere bir saat kadar sürdü. Taş mektebin taş koridorunda mahkemenin kararını bekleyen dinleyicilerin maznundan daha fazla heyecan içinde oldukları görülüyordu. Maznun yere çömelmiş, sakinane sigara içiyor, dinleyicilerden mühim bir kısmı onun etrafını almışlar, yüzünün çizgilerini tetkik ediyorlardı.

Kara bahıtlı ana mahkemenin kapısında taş eşiğin üstüne oturmuş, kara çarşafının içine gömülmüş, başını iki elleri arasına almış, durmadan hıçkırıyordu.

Karar

Birden mahkemenin kapısı açıldı ve mübaşir ağlayan anayi kollarından tutup şefkatle hâkimlerin karşısına çıkardı. Jandarma da oğlunu getirmişti. Karar okundu.

Maznun 18 sene hapse mahkûm olmuştu. Fakat 21 yaşını doldurmadığı için cezasının üç senesi affedilmiş, 15 sene hapse konulmasına karar verilmişti. Bir daha ölünceye kadar âmme hizmetlerinde kullanılmıyacak, mahkûm olduğu müddet kadar da mahcuz kalacaktı.

Bu karar adlî tabirlerle okunduğu için kadın bir şey anlamamıştı. Mahkemeden çıkarken parmağile oğlunu gösteriyor:

— Asacaklar mı? diye soruyordu.

M. Sait

Orta mektepler muallimlerinin ders saatleri

Meclise verilen lâyiha mühim hükümleri ihtiva etmektedir

ANKARA, 29 (Telefonla) — Orta derecedeki mektepleri daha mükemmel ve gayelere daha uygun bir hale getirmek için 934 - 935 ders senesi başından itibaren bu mekteplerin ders programlarında esaslı değişiklikler yapılması ve muallimler ders saatleri haricinde müzakere ile de mükellef tutulmaları Maarif Vekâletince kararlaştırılmış ve hazırlanan lâyiha Meclise verilmiştir.

Lâyihaya göre orta tedrisat mekteplerı muallimlerinden kıdemlerine göre aldıkları maaşlara mukabil lise sınıflarında ders okutanlar haftada azamî 15, ortadereceli sınıf ve mekteplerde ders okutanlar haftada azamî 18 saat ders vermekle mükellef tutulurlar. Bu suretle veya 18 saat dersi üzerine alan bir muallim ihtısası dahilinde münhal bulunan azamî 6 saatlık ders grupunu da üzerine mukabilinde tedris etmeğe mecbur tutulabilir. Bundan başka her muallim vekâletle kendisine tahsis olan müzakere saatlerinde de talebeyi idare etmeğe mecburdur.

Lise muallimlerinden 21 saatlık ders grpunu tedris edenlere muvafakat ettikleri takdirde ücret mukabilinde 3 saat ders verilebilir. Ilâve dersi ve müzakerelerden istinkâf edenler esas vazifelerinden istifa etmiş sayılır.

Muallimlikte (25) seneyi doldurmuş olanlar rızalarile fazla ders alabilirler. Yınız müzakere vazifesini yapmakla mükelleftirler. Uhtelerinde müdürlük, muallimlik bulunan muallimler haftada azamî 12 saat ders okutmakla mükelleftirler. Müdüre ayrıca müzakere saatleri verilemez. Yalnız muavinlere vekâlet münasip göreceği saatte müzakere saatleri tahsis olunabilir.

Orta tedrisat mekteplerinde ders müzakere deruhte eden muallimlere her memurlara haftada okutacağı her ders saati için ayda dört liradan sekiz liraya ve her müzkere saati için de iki liradan dört liraya kadar ücret verilir. Ancak ta tedrisat muallimliği evsafını haiz olan orta tedrisat mekteplerinde muallimlik eden mütekaitlere 10 haziran 930 tarihli 1072 numaralı kanunun birinci ve ikinci maddelerinde gösterilen maaş derecesi üzerinden ve maaş tevfikatından ücret verilir.

Maarif Vekâleti lüzum gördükçe ecnebi lisanı muallimlikleri için kadrosunda ayırdığı maaş mukabilinde ecnebiiyetinde bulunan lisan muallimi de alanabilir.

Muallim ve memurlara verilen ücretre mütekaitlerin alacakları muallim maaşları ve ecnebi tabiiyetinde bulunan lisan muallimlerine verilecek maaş müktesep hak teşkil etmez. Orta tedrisat muallimleri reşmî ve hususî mekteplerde ve müesseselerde haftada 24 saatten fazla ders deruhte etmez.

Beşinci hukukta nakledilyor

Alay köşkünde kendisine tahsis edilen odalarda ifayi kaza etmekte olan beşinci hukuk mahkemesinin de bu hafta içinde yeni postahane binasında müddeiumumîliğin işgal ettiği kata nakledilecektir. Ceza mahkemelerinin nakli cuma günü ve cumadan sonra yapılacaktır.

Gizli nikâh kıyan hoca

Müddeiumumîlik tarafından Resul efendi isminde bir hoca efendi hakkında takibat yapılmaktadır.

Hoca Resul efendi hakkında evvelce de arap harfleri ile gizli tedrisat yapmaktan dolayı takibat yapılmış ve birinci ceza mahkemesinde cereyan eden muhakemede hoca efendinin arap harflerile gizli tedrisat değil, bazı evlerde ebeveyninin arzusile ve münferit bir halde çocuklara dinî tedrisat yaptığı anlaşılmış, beraetine karar verilmişti.

Bu sefer hoca efendi hakkında gizli nikâh kıydığı için takibat yapılmaktadır.

Bir gün müddeiumumîliğe 30 - 35 yaşlarında Fatma hanım isminde bir kadın müracaat ederek kocasının kanunu medenî ahkâmına muhalefet ederek gizli nikâh kıydırmak suretile üzerine evlendiğini ve 17 yaşında Asiye hanım isminde bir kızı kendisine ortak getirdiğini söyliyerek takibat yapılmasını istemiştir.

Müddeiumumîlik işi tahkik etmiş ve filvaki Fatma hanımın kocası çorapçı Numan efendinin Asiye hanımla ve gizli imam nikâhı ile evlendiğini, nikâhın da Resul efendi tarafından kıyıldığını tesbit etmiştir.

Resul efendi Numan efendinin evli olduğunu bilmediğini, kendisine medenî nikâh muamelesinin ikmal edilmek üzere olduğu söylenildiğini ve dinî merasim yapılması talep edildiğini kendisinin de medenî muamele ikmal edilinceye kadar her iki tarafın gayri meşru birleşmelerine mani olmak maksadile dinî nikâh kıydığını söylemiştir.

Resul efendi yedinci istintak dairesine tevdi edilmiştir.

MAARIFTE

İbrahim Fazıl Beyin konferansı

Hukuk fakültesine merbut tısadî ve içtimaî ilimler enstitüsü konferanslarından ikincisini çarşamba günü saat beşte fakültenin konferans salonunda verilecektir.

Konferansı, hukuk fakültesi dinaryüs profesörlerinden İbrahim Fazıl Bey verecektir.

Hususî mektep aylıkları

Hususî mekteplerden bazılarının muallim aylıklarını vakit vermeksizin vermedikleri hakkında maarif idaresine bir takım şikâyetler vaki olmuştur.

Bu şikâyetler vekâlete bildirilmiştir.

Ayni zamanda hususî mekteplere evlerini kira ile vermiş olan bazı ev sahipleri kira bedellerini alamadıkları için bu gibi esseseler aleyhine dava açmışlardır.

Bir Dişçinin Romanı

Anlatan: Aka GÜNDÜZ

Nasıl tanıştım?

Size bir dişçinin romanını, — yazacak değilim — ayaküstü anlatacağım. Sonunda da kıssadan hisse çıkarınız falan da demiyeceğim. Neyime gerek? ne çıkarırsanız çıkarınız. İster diş çıkarınız, ister ahkâm, ister mana... Hattâ bu anlatacaklarımı dinlemek zahmetine bile girmiyebilirsiniz. Bence daha iyi: kalabalığa dert anlatmak tadır. Az kişi dinlesin, temiz dinlesin, yeter.

Bu genç dişçi ile nasıl tanıştım? Şurasını da unutmadan haber vereyim ki dişçinin adını vermiyeceğim. Çünkü müsaadesini almadan romanını anlatıyorum. Sonra, belki işine ket vururum. İmrenen olur da şimdi bulunduğu yere gidip rakipliğe kalkışır. Kaş yapayım derken göz çıkarmayım.

Ben eskiden İstanbula hep netameli gelirdim. Her gelişimde bir tekinsizliğe uğrardım. Ya şu buruşuk suratımla dünya güzellerinin işlerine karışır, ortalığa tatsızlık saçardım, yahut, ne bileyim ben, bir uğursuzluk olurdu vesselâm.

Bir gün düşündüm taşındım. Bunda mutlaka bir uğursuzluk var, dedim. Bu uğursuzluk ya benim kendimde veya başka şeylerde olacak. Nihayet buldum: Uğursuzluğun daniskası köprünün Haydarpaşa iskelesinde imiş.

Denedim. Sahiden uğursuzluk onda imiş. Bir düşününüz; güzel Anadoludan kalk. Temiz işliyen temiz bir Türk trenine bin. Rahat rahat ve tıngır mıngır bir yolculuktan sonra güzel İstanbul'un Haydarpaşa'sında in. Balaban bir garın ter temiz holünü geç. Mermer merdivenlerin üst basamağında dur. Dünyanın yıldız şehrine bir bak. Akay'ın eski İstanbul efendilerinin kibar düşkününe benziyen eski, fakat gıcır gıcır, tep temiz vapuruna gir. Renk ve ışık içinde denizi geç. Galata, Eminönü, köprü, çan çan, dan dan, halk, enfes bir Türk mimarisinin ölmez silüetleri.

Derken iskele!

Haydarpaşa - Kadıköy vapurlarının yanaştığı mezbaha bozuntusu iskele! Nuhun gemisinden artık kerestelerle derilmiş çatılmış bir sıra barakamsı çatıların adı olan iskele müsveddesi!

Bir iskele ki Kalû belâya sorsanız:

— Yaşını bilmiyorum, benden çok önce yapılmış olmalı.

Diyecek. Patagonya'ya gitseniz, Bornoeye gitseniz bundan daha yenisini, daha güzelini, daha insancasını bulursunuz. Ayak basar basmaz içinize bir karanlık, gözünüze bir biçimsizlik, gönlünüze bir burkuntu çöküyor.

Güzel Anadoludan güzel İstanbul'a böyle bir iskeleden çıkarsanız her işiniz uğursuz gitmez de ne olur? Gerçi ben fatalist değilim. Değilim ama, koca Türkiye'ye de böyle iskeleyi yakıştırmak taraftarı değilim. Kaldı ki tekinsizliğini çok sınamışımdır. İstanbul'a gelenler de sınasınlar. Bana hak vereceklerdir. İstanbul'a bu Haydarpaşa iskelesinden girmesinler. Göreceklerdir ki bütün işleri hayırlı ve tıkırında yürüyecektir. İyi ama ne yapmalı? Benim gibi yapmalı: İstanbul'a ya sandalla Sirkeciden girmeli, yahut Üsküdar yolu ile Beşiktaş'tan. Ben artık öyle yapıyorum. Gerçi biraz zor oluyor, fakat hiç bir düztabanlığa uğramıyorum. Güzeller de benden hoşnut, ben de onların hepsinden. Ne hır çıkıyor, ne gür.

— Ama bu lâfların dişçinin romanı ile ne münasebeti var?

— Var, yok, o benim bileceğim şey. Canım isterse dinleme. Ben lâfıma mutlaka kulak verilsin diye Roma'ya gidip nutuk söylemiyorum. Elbette bir münasebeti varki söylüyorum.

— Peki, peki. Hır çıkarma da anlat!

— Ne diyordum? Efendime söyleyim. Ha.. işte.. Üsküdar - Beşiktaş yolundan giriş metodumu her nasılsa unuttum. Gene Haydarpaşa iskelesinden girmeyim mi? O mendebur tahtalara ayak basar basmaz aklıma geldi. Eyvah! dedim, gene belâlar, uğursuzluklar mübareki! Nitekim tahminim yirmi dört saat geçmeden doğru çıktı.

Trende fransızca konuşmasını bilen bir diplomata rastgelmiştim. Şunu da söyleyim ki her zaman ve her yerde, fransızca konuşmasını bilmek diplomat olmıya kâfidir. Devlet denilen mefhumlar taazzuv ettiği günden beri bu böyledir. Şimdi de arasıra biraz italyancaya da lüzum görülüyor. Neyse, geçelim. İşte bu diplomat yemek vagonunda on bir buçuğa ve kompartımanda üçe çeyrek kalana kadar bana dünyanın nasıl düzeleceğini, daha doğrusu nasıl düzeltebileceğini anlattı. Onun ifadesine göre saat üçe on kala dünya düzeldi ama, benim rahatım kaçtı. Aramızda teklifsizlik olmadığı için utandım, ses çıkaramadım. Esniyemedim de..

İşte böyle bir kafa ile Haydarpaşa merdivenlerine çıkınca şaşırıvermişim, bir çekçeke binip Üsküdar'a gideceğime tekinsiz, yümünsüz, uğursuz köprü iskelesine çıkmışım. Yeni Aydın oteli çok rahat, uslu ve medenî bir yerdir. Kapağı oraya attım. İkindiye kadar deliksiz bir uyku çekmişim. Belki akşamlara kadar uyanmıyacaktım. Fakat hınzır iskele! yümünsüzlüğünü hemen gösterdi: Tahammül olunmaz bir diş ağrısı ile fırladım.

Sağdaki azı dişim yerinde yokmuş ta operatörün İstanbul'a armağan ettiği kanalizasyonun bir tarafı kazılıyormuş gibi... Otelden deli gibi çıkmışım. Kapıcı sonra anlattı. Kapıcıyı bilmem tanır...

— Asıl hikâyeye gel canım!

— Peki, peki. Efendime söyleyim. Sağa sola derken faltaşı gibi açılan gözlerime süslü, yaldızlı bir tabelâ ilişti: Diş cerrah - tabibi frenkçesi Şirürjiyen Dantist falan. İstanbuldan, Paristen, Berlinden, Kopenhak'tan vesaire diplomalı.

Seni gidi azı dişim seni! Bekle na şimdi gösteririm! diye kocamın apıdan daldım. Basamakları birdörder çıkarak zile bastım. Kapı yapılı, kraliçelik müsabakalarına girecek kıratta, beyaz takkeli, beyaz önlüklü bir kızcağız beni karşıladı.

— Beş on dakika bekliyecekmiz efendim. Doktor beyefendi banker İnsül cenaplarının azı dişlerini tedavi etmeğe gittiler. Nasıl deyse teşrif ederler. Eğer bahçe Mişon Beyle tüccardan Gümüş... deye uğramazlarsa.. hususî doktorlarıdır da..

Yepyeni, şıp şık, güp güzel bir salonda oturdum. Oturdum oturdum çektiğim acıyı bir ben bilirim bir de Haydarpaşa iskelesi.

Ne kadar beklediğimi bilmiyorum. Zil çalındı. Kraliçe namzedi koştu. Koridorda lâflar oldu. Derken içeriye gayet kibar giyinmiş, eli çantalı bir bey girdi. Ülfetsiz teferek bir bey. Öyle zayıf, öyle kansız, öyle halsiz ki içimden dedim: bunun azı dişi sancısı...

— Bitmedi —

Sigara ve işlenmiş Tütün ihracatı

(Başı 1 inci sahifede)

külleri idare edenler ticarî zihniyetle hareket ettikleri için muvaffak olmaktadırlar. Bilhassa nüfusumuzun ancak dörtte birine malik olan ve yaprak tütünlerini bizden ve Balkanlardan satın alan Avusturya rejisi iktısadî ve ticarî kabiliyetleri sayesinde Avusturya hazinesine senede elli, altmış milyon Türk lirası varidat temin edebiliyor. Sigara sanayii memleketi olan Almanyada bile Avusturya rejisinin fabrikası muvaffakıyetle iş görüyor. Avusturya rejisinin sigaraları birçok memleketlerde sevile sevile içiliyor. İtalya rejisinin "Makedonya" isimli sigaraları dünyanın her tarafında sürülüyor.

Biz, yer yüzünde nam almış tütünümüzle neden geri kaldık? Neden hariçte Türk sigarasını satamıyoruz? Tütün ve sigaralarımızın zengin bir mahreci olan Mısır gibi mühim bir pazarda üç seneden beri sigaralarımızın artık satılmadığını duyuyoruz. Sigara, bugün her memleektte tiryakilikle müvazi yürüyen bir moda haline gelmiştir. Modanın hudutları dahiline giren bu metaın paketleri üzerinde Türk sigarası yazmak ta büsbütün moda olmuştur. İsim bizim, şöhret bizim, yalnız içindeki tütün bizim değil. Türk tütününün haklı şöhretinden âlem istifade ederken, biz de devlet te, müstahsil de, sermayedar da sıkıntı çekip duruyor.

Kabahati mevzuatta mı bulmalı? Böyle ise dört ay evvel kanunu çıkan Limited şirketi neden teşkil edilip te faaliyete geçilmedi. Ecnebi şehirlerde tütüncü dükkânlarının vitrinlerinde güneşten rengi solmuş bir "Yenice" paketi gördüğüm zaman duyduğum sevinci unutamam. En yakın zamanda bu davanın muvaffakıyeti uğurunda canlı bir hareket görmek ümidile yazımı, inkılâbın değerli muharriri Failh Rıfkının bir Londra mektubundan aldığım şu satırları ile bitiriyorum:

"Biz dış pazarda taşmak değil, dış pazarda tütünümüzün değeri olan yeri almak bile değil, dış pazarda tütünümüze bir dükkân köşesi kazanmak istiyoruz. En kara buhran zamanında bile bu iş Türk tütünü için zor değildir."

Mecdi SADRETTİN

İktısat vekilinin Tetkikleri

(Başı 1 inci sahifede)

niz işlerinin bu şekilde hal ve idare edilmesinin en doğru bir yol takip edilmiş bulunduğu görülmüştür. Bu suretle, zaman ve tecrübe sayesinde bu muhtelif deniz işleri idarelerinin daha mükemmel ve daha kârlı bir vaziyete geçecekleri muhakkak görülmektedir. Vekil Bey saat on dörde yirmi kala Çankaya motörile refakatlerinde Denizyolları müdürü Sadettin Bey bulunduğu halde Kasımpaşadaki havuzlar ve fabrikalara gitmişlerdir.

Vekil Bey fabrika ve havuzlarda kalmadan Denizyolları tarafından mühim tadilâtla tamir ettirilen ve Haliçte şamandırada bulunan Karadeniz vapurunu ziyaret etmişlerdir. Karadeniz vapurunun hemen her tarafını gezen ve bir saat kadar kalan vekil Bey ayni zamanda Sadettin Beyden deniz işleri hakkında izahat almakta devam etmişlerdir.

Şişe fabrikası Paşabahçede kuruluyor

Motörle tekrar Tophaneye, Denizyollarına avdet eden İktısat vekili bey burada kendilerine iltihak eden İş Bankası meclisi idare reisi ve Siirt mebusu Mahmut, İş Bankası umumî müdür vekili Muammer ve İş Bankası İstanbul şubesi müdürü Yusuf Ziya ve Akay müdürü Cemil ve Havuzlar müdürü Fethi Beyleri yanına alarak motörle Çubuklu ve oradan Paşabahçe'ye gitmişlerdir. Vekil Bey ve refakatindeki zevat burada yeni kurulacak şişe fabrikası etrafında arazi üzerinde tetkikat yapmışlardır.

İş Bankası ve Sümerbank tarafından kurulması kararlaşan şişe fabrikası Paşabahçesinde tesis edilecektir. Burada kurulacak şişe fabrikası en az memleket ihtiyacının yüzde ellisini temin edecektir.

Fabrika levazımı sipariş edilmiş olduğundan pek yakında kurulmasına başlanacaktır. Şişe fabrikasının yeri olmak üzere Paşabahçede Evkafa ait otuz dönümlük bir arazi satın alınması takarrür etmiştir. İki gün sonra İstanbula muvasalat edecek olan mühendisler hemen faaliyete geçeceklerdir. Fabrikanın tesis masrafı inşaatla [illegible]

Memur maaşı ve Bütçe açığı

(Başı 1 inci sahifede)

ler. Evvelâ maaşatı umumiyeyi tenkis eden bütün memleketlerde vaziyetin ne şekilde olduğunu tetkik edelim:

Üç şık vardır:

I — MEMUR MAAŞLARININ AZALTILMASI BÜTÇELERDEKİ AÇIĞIN DEVAMINA MANİ OLMAMIŞTŞR

İtalyada

İtalyada maaşlar, 1927 ve 1930 senelerinde yüzde 15, 1932 de yüzde 10 ve 1934 te gene yüzde 10 indirilmiştir. Bununla beraber bütçe açığı devam etmektedir. 1932 ve 1933 te açık üç milyar lirettir ve 1934 - 1935 seneleri için 2.974.000.000 tahmin olunmaktadır.

Avusturyada

Avusturyada maaşlar 1928 - 1929 senesinde yüzde 4, ve tazminat olarak verilen mebaliğ yüzde 5 - 15 indirilmiştir. Bundan maada bütün maaşlar ve ücretler yüzde 0,5 ten yüzde 4,5 ğa kadar bir buhran vergisine tâbi tutulmuştur. Buna rağmen bütçe açığı devam etmiştir. Bu açık 1932 senesinde 15 milyon Şiling idi. 1933 senesi için bunun daha fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Macaristanda

Macaristanda 1931 senesinden 934 senesine kadar bir çok defalar maaşlarda tenkihat yapılmıştır ki bunların yekûnu yüzde 10 - 15 tir. Buna rağmen bütçe açığı devam etmiştir. Bu açık 1933 - 1934 senesinde 76 milyon Pengo'ya baliğ olacaktır.

İsviçrede

28 Mayıs 1933 te maaşlar yüzde 7 indirilmişti. Halbuki 1932 senesinde bütçe açığı 90 milyon İsviçre frangı olduğu halde 1933 te bu açık 1.015 milyon, İsviçre frangına baliğ olmuştur.

Holandada

1932 senesinde yüzde 6,5 - 9 indirilen maaşlar 1933 te yeniden tenkihata tâbi tutulmuştur. Bütçe açığı 932 de 214 milyon Floren olduğu halde bu mikdar 1934 senesinde 207 milyon Floren'e yükselecektir.

Romanyada

1932 senesinin nihayetinde maaşlar kasabalarda yüzde 12,5, şehirler deyüzde 10 indirilmiştir. Bununla beraber 1932 - 1933 senelerinde 2 milyar 300 milyon ley olan bütçe açığı 1933 - 1934 senelerinde harici borçlar için 1 milyar leylik bir moratoryom ilân edilmesine rağmen yarım milyar leye baliğ olmaktadır.

Bulgaristanda

1932 ve 1933 senelerindeki iki müteakıp tenkihata rağmen 1932 - 33 senelerindeki bütçe açığı 1 milyar 019 milyon Levadır. Bunun 1933 - 34 senelerinde de ayni olacağı tahmin edilmektedir.

Almanyada

Maaşalra 1931 senesi şubatı zarfında yüzde 4 - 6 indirilmış ve o tarihten sonra biribirini müteakıp bir çok tenkihat daha yapılmıtşır. Buna rağmen bütçe açığı yükselmekten hali kalmamıştır. Bilhassa 1932 - 1933 senelerinde bu açık 1 milyar 550 milyon Mark'a baliğ olmuştur.

Belçikanın, Polonyanın, Hollanda Hindistanının vaziyetleri tetkik edilirse ayni neticeler elde edilir.

II — MAAŞLARIN TENZİLİ PARANIN KIYMETTEN DÜŞMESİNE MANİ OLAMAMIŞTIR

Ingilterede

Ingilterede maaşlar 1925 den 1932 senesine kadar yüzde 14 - 40 (yani vasati bir hesapla yüzde 20) tenzil olunmuştur. Buna rağmen bütçe 1932 senesine kadar mütemadiyen açık vermiştir. İşte bu tarihte Sterling'in kıymetten düşmesi vuku bulmuş ve bu kıymetten düşürme sayesinde son İngiliz bütçesi 32 milyon İngiliz lirası bir fazlalık arzetmiştir. Gelecek bütçede evvelce indirilen memur maaşlarının tezyidi cihetine gidilebilir.

Avusturalyada

1931 de yüzde 20 tenzil edilen maaşlar 1933 te yeniden tenkihata tâbi tutulmuştur. Burada da İngilterede olduqu gibi Sterling kıymetten düşünceye kadar bütçe daima açık vermiştir. Bu tarihten sonra Maliyenin salâh bulması bütçe müvazenesini temin etmitşir. Bilhassa 1933 - 1934 bütçesi hafif bir tezyitle kapanmıştır.

İngiltere Hindistanı için vaziyet aynidir.

III — MAAŞLARIN TENZİLİ NE BÜTÇE AÇIĞINA NE DE PARANIN KIYMETTEN DÜŞMESİNE MANİ OLMUŞTUR

Amerika birleşik devletlerinde

1933 senesi 1 Nisanında maaşlar üzerinde yapılan yüzde 15 tenkihata rağmen ayni sene zarfında Dolar malûm olduğu şekilde kıymetten düşmüştür. Halbuki 1932 - 1933 senelerinde 1 milyar 786 milyon olan bütçe açığı 1933 - 1934 senelerinde 7 milyar 309 milyon dolar'a baliğ olmuşutr.

Çekoslovakyada

Maaşlar 1933 senesi 1 kânunusanisinde ilk defa olarak yüzde 10 indirilmiş ve 1934 senesi zarfında oldukça karışık bir nisbet dahilinde yeniden tenkihata tâbi tutulmuştur. Bununla beraber bütçe 1932 de 943 milyon kuronluk bir açık vermiştir. Ve yakın bir mazide Çekoslovak hükûmeti kuronun kıymetini yüzde 16 tenzil etmeğe sevketmiştir.

Japonyada

Japonyada maaşlar dünyanın bütün memleketlerine nazaran pek çok aşağı bir dereceye indirilmiştir. Ve bu na rağmen bütçe açığı 1933 - 1934 senesinde 680 milyon ven'dir. Ve 1934 - 1935 senesinde bu açığın 785 milyon yen olacağı tahmin edilmektedir.

İsveç ve Kanada da bu zümreye dahildir.

Makalenin muharriri bundan sonra her memleektte maaşların, sahibine temin ettiği menafi ve muhtelif ihtiyaçalrını ne nisbette medar olduğu noktasından meseleyi tetkik etmekte ve şu neticeye varmaktadır:

"Maaşların kabiliyeti iştiraiyesi cihetinden, ecnebi memleketlerdeki memurlar Fransadaki memurlara nazaran - çok nadir vaziyetler istisna edilirse - daha mümtaz bir mevkidedirler.,, Müteakıben muharrir kabiliyeti iştiraiye noktai nazarından 31 kânunusani 1933 teki vaziyete nazaran Fransa ile diğer memleektler arasında rakamlara müstenit bir mükayese yapmaktadır. Bu tarihte Fransız maaşları hiç bir tenkihata tâbi tutulmamıştı. Buna rağmen diğer memleketlerdeki memur maaşlarının kabiliyeti iştiraiyesinin çok fazla olduğu görülmektedir.

Yukarıda tercüme ettiğimiz makaleden anlaşılıyor ki hiç bir memlekette bütçe müvazenesini tam ve mükemmel bir şekilde tesis etmek için esaslı bir usul bulunamamıştır. Dünya buhranı her memleekti kökünden sarsmaktadır. Ve her memleket bütçesini kapamak için çareler aramaktadır. Bunun bulunduğu gün memleketler biraz refah görecekler, sıkıntıdan kurtulacaklardır. Çok şayanı şükrandır ki hükûmetimiz memur maaşlarında tenzilât yapmağa lüzum görmeden bütçeyi tevzin etmiştir. Bu da hükûmetimizin iktısadi ve mali meselelermin edilmektedir.

Paşabahçe halkı memnun

Muhitlerinde bir fabrika kurulacağını işiten Paşabahçedeki bir çok vatandaşlar, kendilerine iş ve çalışma sahası açıyor diye vekil beyi büyük bir sevinçle karşılamış ve takip etmişlerdir. Vekil Bey ve refakatindeki zevat buradan gene Çankaya motörile Çırağana giderek buradaki kutu fabrikasını ziyaret etmişlerdir. Kutu fabrikasında Vekil Bey bilhassa ihraç eşyamızın ambalâjı noktai nazarından bazı sualler sormuşlar-

Yaylı sazlar Orkestrası

Cemal Raşit Bey izahat veriyor

Perşembe günü konservatuvar konser heyeti yaylı sazlar orkestrasının ikinci konseri verildi. Ve çok alkışlandı.

Konserden sonra Cemal Reşit Bey bize şu izahatı verdi:

—" Talebelerdeki istidat ve kabiliyetin ve arkadaşlarıma ait olan bu muvaffakıyetin hayranıyım. Tereddütsüz söyliyebilirim ki bu teşekkül şu heyeti umumiyesile garp memleketlerinin bilhassa musiki noktai nazarından en ehemmiyetli olan meşhur şehirlerinde ayni programı icra edebilir. Ve takdir ile karşılanır.

Klâsik musikide her hangi bir eserin muvaffakıyetle icrası demek evvelâ onu anlamak, benimsemek ve duymak demektir. İcra muvaffakıyeti bu üçünün mükemmeliyetile tahakkuk eder. Daha dört sene evvel bir tek musikişinas ismi bile bilmiyen bu talebeler eserleri yalnız icra değil hissetmeleri noktai nazarından da bilhassa şayanı dikkattir. Bu kabiliyet yalnız Türk evlâdına mahsustur. Delili de konservatuvar talebesinin bu konserdeki muvaffakıyetidir.

Lisan hususunda da buna benzer bir mukayese yapabiliriz. Meselâ bir Türk çocuğunun her hangi bir ecnebi lisanını vukuf, şive, eda itibarile az zamanda öğrenip benimsediği kadar bir ecnebi çocuğunun türkçeye bu nisbette hâkim olmasına ben hiç bir zaman tesadüf etmedim. Bu kabiliyet meselesidir ve bunu bir Türk evlâdı olmak itibarile her zaman şerefle iddia edebilirim.

— Bu teşekkül Paristeki Société des concer du concer Natair'in bir muadili olup müessisleri orkestraya dahil konservatuvar muallimleri ve azası da talebesidir. Société de concer du concer Natair'in teşkilât ve esasatını alıp icap eden bazı tadilâtla tatbik edeceğiz. Ve bütün musiki muhiplerini bu teşekkül etrafında toplayacağız.

Orkestra şimdilik (yaylı sazlar) halinde kalacak ve ileride ağız sazlarında muvaffak olmuş gençleri de aramıza alacağız.,,

Tıbbiyeliler bayramı

Her yıl Türk tıbbının şerefli mazisini kutlulamak ve bütün tıbbiyelileri bir araya toplamak maksadile, Tıp Talebe Cemiyeti tarafından hazırlanan "Tıbbiyeliler bayramı,, 12 mayıs 934 cumartesi günü Üniversite konferans salonunda tes'it edilecek ve ayni günün akşamı Maksim salonlarında bütün tıp ailesinin davetli bulunduğu bir gece eğlentisi yapılacak ve bu eğlenti sabaha kadar devam edecektir. Hazırlıklara devam edilmektedir.

İnkılâp kürsüsünde Y. Kemal B.in dersi

(Başı 1 inci sahifede)

teknik malûmatı, sermayesi mevcut mu idi? Ona kimse bakmazdı.

Bu suretle adeta bir maden spekülâsyonu başlamış, neticede bir şey çıkartamayınca birçok kimseler mahvolmuştur.

Türkiye, insanı madencilikte aldatan bir memleket haline gelmişti. Memleketimizin maden haritaları yapılmıştır. Bunlar üzerinde pek çok maden vardır. Bunların hepsinin işletilebilecek hale girmelerini temenni ederiz.

Yeni maden kanunu yapılıyor..

Eldeki maden kanunu çok eskidir. Fransızların 1810 kanunundan alınmış, üzerinde bazı tadilât yapılmıştır.

Bu kanunun hedefi, daha ziyade hazineye varidat temin etmekti. Bir taraftan devlete resim gelmiş, bir taraftan da maden arayısıları çoğalmıştır. Fakat yeni Türkiyede bu zihniyet devam edemezdi. Madencilik millî bir servettir. Onun hakkında ciddi muamele yapılmak lâzımdır. Bir kere madenin ne olduğu bilinmelidir. Bunlar, sermayeye ehemmiyetle arzedilmeli, sermaye emniyetle gelmelidir. Maden siyasetinin icabatı budur.

Maden kanunu, bugünlerde baştan aşağı değiştirilmek üzerederi.

Nasıl işletmeli?

Bugünkü Türk sermayesi, bu madenleri işletecek halde değildir. Sermaye, kâfi gelinciye kadar madenlerimizi bekletmek mi lâzımdır, yoksa ecnebi sermayesile mi işletmek doğrudur. Bu mesele şu veya bu ciheti tercih etmek biraz güç bir iştir. Ne olsa, bizim ağzımız yanmıştır. Ecnebi sermayeden fenalıklar gördüğümüz için onlara kemali serbesti ile:

— Buyurun! demeğe korkuyoruz.

Maden işletenlere türlü türlü kolaylıklar göstermeğe taraftarız. Fakat bizim memlekete girecek sermayenin de meşru olmasını, bu memleketin servetini yok edecek hareketlere girişmemelerini istemek hakkımızdır. Madenlerimizi millî sermaye ile işletsek çok iyi olur.. Fakat memleketimizin başka sahalarda da bin türlü ihtiyaçları vardır. O halde ikisinin ortasını bulmalıyız. Maden kanunu, umarız ki bu ikisinin arasını bulacaktır.

Ergani madenine yol yapıyoruz. Bu, doğrudan doğruya madeni işletmektir. Ergani dünyanın en zengin madenlerinden biridir. Sonra, petrol için devlet bir kanun yaptı. İşletmesini kendi üzerine aldı. Bu gibi madenleri millet, kendi idare ederse elbet daha iyi olur.

Devlet, mümkün olduğu mertebe, madenlerin işletilmesinde, çıkan cevherlerin harice sevkinde kolaylıklar göstermektedir.

Maden resimleri %1 e kadar indirilmiştir. Maden istihsalâtı ve meselâ kömür istihsalâtı da git gide artıyor. En büyük himmet, kömürümüzü dahilde sarfetmektir. Kömürlerimiz, muayyen merkezlerde yakılır, bütün sanayiimiz istifade ederse memlekette refah daha artacaktır. Bunlar yapılmıyacak şeyler değildir.

Haricî ticarete gelince..

Iktısadî faaliyetlerin diğer şubesine geçelim: Haricî ticaret şubesi. Bunun yanında dahili ticaret vardır. Yeni Türkiye dahili ticaret için teşviklerde yardımlarda bulunmuştur. Borsalar hakkındaki hükümlerile zahire ve ticaret borsaları işini yoluna koymuştur. Olçüler kanunu vesaire ile dahilî ticarete elden geldiği kadar yardım etmektedir. Dahilî ticaretimizde, satış usûlleri başka memleketlerde olanlardan aşağı değildir. Meselâ Istanbul'daki bir mağaza vitrininin tezyin tarzı, Paristekinden daha aşağı değildir.

Haricî ticarete gelince: Bu, bütün milletlerin hayatında ehemmiyeti olan bir faaliyet şubesidir. Otedenberi milletler, haricî ticaret sahasında biribirlerile rekabet halindedirler.

Haricî ticarete umumî bir nazar atfedelim: Haricî ticaret, doğrudan doğruya iktısadî faaliyetin temini için bir vasıtadır.

Haricî ticaret, dahili ticaretin de bir vasıtasıdır. Haricî ticaret, milleti müreffeh kılmak için yapılan bir faaliyettir. Ötedenberi haricî ticarette satmak, almak, mal getirmek, mal göndermek meseleleri vardır. Daha doğrusu, haricî ticareti bir siyaseti vardır. Her millet, kendi menfaatine göre haricî ticaretini idare etmek istiyor. Ve kendi kanun vaze derken de kendi menfaatlerini düşünüyor. Haricî ticaretin bu siyaseti, ve tekniği vardır.

Memnuiyetler vesaire...

Haricî ticaret tekniğinde her devletin kabul ettiği bazı usûller vardır. Memnuiyetler, gümrük sermi vaz'ı, kontenjan. Bütün bunlar, ayrı sistemlerdir.

Evvelce, ithalâtla ihracat biribirini tutmalı, yahut ihracat, ithalâtın fevkinde olmalı nazariyesi vardı. Halbuki devirler ilerledikçe haricî ticarette yalnız ithalâtın az, ihracatın çok olması mesele teşkil etmemeğe başladı.

Maksat, milletin refahını artırmaktır.

Bazan ihracat az olabilir. Düşünceler, ilerledikçe, insanlar daha iyi düşünmeğe başladıkça, ticaret muvazenesi nazariyeleri de değişti. Gizli ihracat faaliyeti başladı.

Memleketin ihtiyaçlarını en kolay şekilde tatmin etmek meselesi ile, memleketin servetini artırmak meselesi ayrı ayrı şeylerdir.

İstikbalin de temini lâzım..

Haricî ticarette ihtiyaçların tatmini ile beraber, istikbalin de temin edilmesini düşünmek lâzımdır. Asıl iş te budur.

Yusuf Kemal Bey bu esnada Merkantilistlerin nazariyelerinden bahsetmiş ve mek kudreti olduğunu uzun uzadıya izah ettikten sonra demiştir ki:

Refahın artması için..

— Memlekette haricî ticaret, servetin, refahın artmasına vasıtadır, diye alarak Osmanlılığa bakarsak görürüz ki, onlar, kendi yğlarile kavuruluyor, hattâ ihracatı menediyorlardı. Bir taraftan da kapitülâsyonların tazyiki vardı. Asıl meselenin haricî ticaret tekniğini iyi yapmak, olduğunu bilmiyorlardı.

1861 muahedelerile evvelce %5 olan ithalât resmi %8 e çıktı. Fakat muahedelerin müddeti bitince, devletlere karşı bir şey yapılamadı ve bu resim yüzde bire kadar indi.

Yusuf Kemal Bey, bundan sonra Osmanlı Imparatorluğu devrinde tatbik edilen gümrük tarifelerinden bahsederek sözüne şöyle devam etti:

— Büyük Millet Meclisi kurulduğu zaman elde eski gümrük tarifesi vardı. Evvelâ bu tarifenin tatbikine başladı. Fakat resimler, eşya ağırlığı üzerinden alındığı için, aşağı yukarı o tarifenin yüz de kaç resim verdiği hesap edildi. Bu hesap neticesinde bu tarifenin yüzde on beş resim verdiği görüldü. Ilk senenin neticesi %18 di. Millet Meclisi, tarifeyi tatbike başlayınca para farkından dolayı fiat çok değişmişti. Alınan maktu resimler, kıymet değil, siklet üzerinden ve gayet az geliyordu.

Bunun için Millet Meclisi, yeni bir kanunla ilk iş olarak bu tarifedeki reşimleri beş misline iblâğ etti.

İlk Millet Meclisinin kanaati..

Bu kanunun müzakeresi sırasında haricî siyasetimiz konuşuluyordu. Tarifede yazılı olan eşyadan bazılarının memleketе sokulmasının men'ine dair olan kanunun Meclis'teki müzakereleri okunursa tâ o zamandan Meclisin haricî ticaret hakkındaki kanaatleri anlaşılır.

Bundan sonra, Yusuf Kemal Bey, haricî ticarette serbest mübadele ve himaye sistemlerinin geçirdiği devreleri anlatmış ve her iki sistemin taraftar ve aleyhtarlarının noktai nazarları etrafında malûmat vererek, Millet Meclisinin himayeye şiddetle taraftar olduğunu, Lozan'da en çok uğraşılan meselelerden birinin de bu olduğunu, devletlerin bizim yaptığımız tadilâtın hepsini kabul ettiklerini, yalnız o zamanki tarifenin beş sene müddetle konsolide edilmesini şart koştuklarını, bu müddet zarfında âkit devletlerden gelen malların gümrüğü beş, bazılarının 9 misli olarak istifa edildiğini, ağustos 924 te başlayıp 929 da nihayet bulan bu beş senelik müddet zarfında bizim de hazırla

Çocuk bayramının son günü

(Başı 1 inci sahifede)

Hafta münasebetile dün saat 14 te Halkevinde de çocuklar arasında güzel şiir okuma müsabakası yapıldı. Köprülü zade Fuat Bey İsmail Habip Bey ve daha bir kaç zevat hakem heyetini teşkil ediyordu. Müsabakaya bütün ilk mektep talebelerinden iştirak edenler vardı.

İlk olarak 1 inci mektep talebesinden Nevin Hanım "İzmir yollarında,, şiirini okudu. Onu müteakip diğer mektep çocukları tarafından şiirler okundu. Neticede:

Birinci ilk mektepten Zekâi, birinciliği, 5 inci mektepten Şeref ikinciliği, üçüncü mektepten Sabahat üçüncülüğü, on üçüncü mektepten Meliha dördüncülüğü, kırk dördüncü mektepten Mukaddes beşinciliği, Galatasaray ilk kısmından İhsan altıncılığı kazandılar. Bu yavruların her birine ayrı ayrı şiir ve hikâye kitapları, diğer bir kaç çocuğa da takdirnameler verildi.

Halkevinde yapılan diğer bir müsabakada da Yeşilköy telsiz memurlarından Feyzi Beyin oğlu Kemal üçüncülüğü kazanmıştır. Bu münasebetle kendisinin bir resmini yukarıdaki fotoğrafinin köşesine dercediyoruz.

POLİSTE

Hep erkek Vurmaz ya!

Bir kadın tabanca ile bir erkeği yaraladı

Küçük Mustafapaşada bir kadın meselesinden fakat bu defa bir kadın tabanca ile bir erkeği ağır surette yaralamıştır. Vaka şudur: Küçük Mustafapaşada kahveci Alinin kardeşi yirmi altı yaşlarında Rizeli Mustafa dün Kadıçeşmesinde oturan Makbule Hanımın evine gitmiştir.

Rizeli Mustafa Makbule Hanıma görüşmekte olduğu dostu Mürüvveti sormuş ve içeri girmiştir. Bunun üzerine Makbule hanımla Mustafa arasında şiddetli bir kavga başlamış, evdeki kadınlar da Mustafaya hücum etmişler ve dışarı çıkarmak istemişlerdir. Bu sırada Makbule Hanım hiddetle tabancasını çekmiş:

— Al Mürüvveti!

Diyerek Mustafanın üzerine ateş etmiştir. Çıkan kurşun Mustafanın şakağına rastgelerek ağır surette yaralamıştır.

Makbule elinde tabanca olduğu halde yakalanmıştır. Mustafanın hayatı tehlikededir.

Otomobil çarptı

Kabataş iskelesinde demirli bulunan Gayret motöründe taife Hüseyin Kabataşta şoför Hamdinin idaresindeki 2108 numaralı otomobil çarparak hafif surette yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Şoför yakalanmıştır.

KUKLALAR TIYATROSU
Sofyada ikametini temdit ettiğinden
FRANSIZ TİYATROSUNDAKİ
oyunlara sureti kat'iyyede
2 MAYIS PERŞEMBE AKŞAMI
başlıyacaktır. Programda:
OPERA - BALET - EGLENCELER
Her gün saat 18.5 de matine ve
21 de suvare
Cuma günleri saat 16.5 te ilâve
matinesi vardır.

Çin ve Japon

Japonyanın cevabı iyi intibalar tevlit etti

VAŞINGTON, 29 (A.A.) — Çinin tamamiyetine ve Çinde açık kapı siyasetine riayet edeceğine dair Japonyanın teminat vermiş olduğu hakkındaki Tokyo haberleri burada iyi bir intiba hasıl etmiştir. Hariciye nazırı M. Hul şunları söylemekle iktifa etmiştir:

"İcap eden malûmatı aldıktan sonra vaziyeti etrafile tetkik edeceğim. İngiltere ile müşterek bir harekette bulunmak için müzakereler yapılmış olduğunu ben bihmiyorum.,,

TOKYO, 29 (A.A.) — Japon hariciye nazırı M. Hirota, hariciye nezaretinin beyanatına salâhiyettar ricali tarafından Çin hakkında yapılmış olan heyecan aver beyanatın resmen mevcut olmadığını bildirmiştir.

VAŞINGTON, 29 (A.A.) — Dün buraya gelen haberlere göre, İngiltere hükûmeti Japonyanın verdiği izahattan memnun kaldığını ve hâdiseyi kapanmış addetmekte olduğunu ihsas eylemiştir.

M. Ruzvelt, hariciye nazırı M. Hul ile temas halinde bulunarak uzak şark vaziyetinde hasıl olan değişikliklerin unsurlarını tetkik etmektedir.

İspanyada

Yeni Kabine teşekkül etti, fakat gene ekalliyettedi.

MADRİT, 29 (A.A.) — Yeni kabine dün saat 18 de teşekkül etmiştir. Başvekâleti M. Sampor, hariciveyi M. Mero, dahiliveyi M. Aralonso, bahriyeyi M. Hidalogo ve maliyeyi de M. Marago deruhte etmişlerdir.

Kabinede 8 radikal, 1 terakkiperver, 1 ziraatçi, ve 2 müstakil aza vardır.

Nazırlar parlamentoda 457 mebustan ancak 148 ini temsil etmektedirler. Binaenaleyh bu kabine ne eski kabine gibi ekalliyettedir. Kabineye girmeyip te hükûmete parlamentoda müzaheret vadeden mesusların adedi ise 137 dir. Kabine pazartesi reisicümhurun riyasetinde toplanacak ve çarşamba günü meclise gidecektir.

Venizelos ve Kafandaris seyyahate çıkıyor

ATİNA, 29 (Milliyet) — Liberaller ve terakkiciler liderleri Mösyö Venizelos ve Mösyö Kafandaris bu hafta içinde Sakız ve Midilli adalarına bir seyahat yapacaklardır.

Mösyö Venizelos ziyaret edeceği adalarda mühim nutuklar irat edecektir.

Fransa ve Yugoslavya

Fransız hariciye nazırı M. Bartu, Pragdan ayrılırken Belgratta çıkan Politika gazetesi muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

"Yugoslavyalı dostlarma derin hislerimin ve temennilerimin hararetli ifadesini göndermiyecek olursam vazifem tamamlanmamış olur. Yugoslavya Fransız milletinin kardeşçe selâmlarını bildiririm. Fransız milleti Yugoslavyanın sadakatini takdir etmesini bilir.,,

M. Titülesko avdet etti

BUKREŞ, 29 (A.A.) — M. Titülesko, dün akşam Paristen buraya gelmiştir.

M. Titülesko, matbuata vaki olan beyanatında, Fransaya ve küçük itilâfa müteallik bütün meselelerde Fransa devlet adamlarile kendi arasında tam bir fikir mütabakati bulunduğu kanaatine vardığını söylemiştir.

Rusyaya giden Tayyarecilerimiz

(Başı 1 inci sahifede)

sefaretinde bir resmi kabul yapılmış ve M. Voroşilof, Karahan, Stomoniakof, Alknis, Aydeman, Budenni, Unşlişt ve sair hükûmet erkânı bulunmuştur.

Emin Paşa ile Türk tayyarecileri Celâl, Enver ve İhsan Beyler sivil hava filosu idareci merkez müdürü Unşlişt tarafından kabul olunmuşlar ve müteakiben misafirler tayyare mektebini ve havacılık klübünü gezmişlerdir.

Dün öğleden sonra M. Karahan da bir resmi kabul yapmış ve Türkiye sefiri Ragıp Beyle Türk misafirleri hariciye, bahriye ve harbiye komiserlikleri mümessilleri hazır bulunmuşlardır. Emin Paşa,

Asipirol Necati; grip, nezle, baş ve diş ağrılarının kat'î ilâcıdır. Deposu: Bahçe-kapıda Salih Necati eczanesi. 378 (16051)

1832

ANADOLU
Türk Sigorta Şirketi

4 Üncü Vakıf Han İstanbul

İhtiyat ve Sermayesi: (1.000.000) Türk Lirasıdır.

Nama muharrer hisse senetlerinin (% 60)ı Türkler elindedir.

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil olunmuştur. İdare meclisi ve müdürler heyeti ve memurları kâmilen Türklerden mürekkep yegâne Türk Sigorta Şirketidir. Türkiyenin her tarafında (200) ü geçen acentalarının hepsi Türktür. Türkiyenin en mühim müesseselerinin vebankalarının sigortalarını icra etmektedir.

Yangın, Hayat, Nakliye, Kaza, Otomobil

sigortalarını en iyi şeraitle yapar. Hasar vukuunda zararları sür'at ve kolaylıkla öder.

Telgraf: İMTİYAZ - Telefon: İst. 20531 1831

Elektrik Mühendisi aranıyor

Urfa Elektrik Türk Anonim Şirketinden:

Şirketimiz müvellit fâbrikas için mütehassıs bir elektrik mühendisine ihtiyaç vardır. Talip olanların Urfa'da şirket müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur. (16160) 2431

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

10.000 kilo Süt	Aleni münakasa ile 16/Mayıs/934 Çarşamba günü saat 14 te.
5.000 kilo Süt	„ „ „ 15 te.
1.250 kilo Yoğurt	„ „ „ 15 te.
10.000 kilo Süt	„ „ „ 16.30 da.
18.000 kilo Yaş sebze	Aleni münakasası 17/Mayıs/934. Perşembe günü saat 14 de.
45.000 kilo Yaş sebze.	„ „ „ 15 te.

Yukarıda cins ve miktarı yazılı mevaddı iaşe hizalarında yazılı günlerde açık azaltma ile satın alınacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün münakasasına iştirak edeceklerin de hizalarındaki gün ve saatte Kasımpaşada kâin Komisyona müracaatları. (1839) 2306

Afyon Vilâyetinden:

(3129) lira (38) kuruş bedeli keşifli Afyon - Gazlıgöl yolunun 0+000 - 0+212 kilometreleri arası parke ferşiyesi 6 Haziran 934 tarihinde saat on beş buçukta Encümeni Vilâyette ihale edilmek üzere aleni usul ile münakasaya konulduğundan şartname ve keşifnameyi görmek isteyenlerin Nafia Baş Mühendisliği ve taliplerin yüzde 7,50 temi natile Encümeni Vilâyete müracaatları ilân olunur. (1900) 2370

İLÂN

1934 Mayısının 1 nci Salı gününden itibaren, gelecek 15 Eylûle kadar, zirde muharrer Bankalar Gişelerinin saat 9 1/2 tan 15 e kadar umuma küşade olduğu ilân olunur: Banca Commerciale Italiana, Banco di Roma, Chrissoveloni Bankası, Deutsche Bank Und Disconto Gesellschaft, Deutsche Orientbank (Dresdner Bank Şubesi), Emlâk ve Eytam Bankası, Hollandsche Bank Unie N. V., Osmanlı Bankası, Selânik Bankası, S. S. C. İ. Ticareti Hariciye Bankası, Sümer Bank, Şarkı Karip Ticaret Bankası, Türkiye İş Bankası, Türkiye Ziraat Bankası.

İstanbul Beşinci İcra Memurluğundan: Mahcuz olup paraya çevrilmesi mukarrer olan hane eşyası 3-5-934 tarihine müsadif perşembe günü saat 12-13 de Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Şık sineması üstündeki apartımanın 5 numaralı dairesinde paraya çevrilecektir. Taliplerin yevmü ve mahalli mezkûrda hazır bulunacak memura lüzumu müracaatları ilân olunur. (16193)

İLÂN

Sultanahmet 5 inci sulh hukuk mahkemesinden: Akıl hastalığına müptelâ olduğu hekim raporu ile anlaşılan Tophane boğaz kesen caddesi Yeremya apartımanı 3 N. lu dairede, elyevm bakır köy emrazı akliye hastahanesinde tedavi altında bulunan Doktor Sami beye: İstanbul belediye avukatı, baronun 679 N. sında kayıtlı EŞREF beyin vasi tayin edilmiş olduğu kanunu medeninin (371) inci maddesi mucibince ilân olunur.

Asırlarla yaşayan MERSİYELER, MÜNACATLAR İLÂHİLER **" MEZMURLAR "** Kitabı

YENİ TERCÜME

Fi. citli, 30 ciltsiz 15 Kr.

Satış yeri: İstanbul MAARİF KÜTÜPHANESİ, Beyoğlu HAŞET KİTAP EVİ, Ankara AKBA KİTAPEVİ. [15971] 2316

ISTANBUL TICARET MUDIRIYETINDEN:

Rehin üzerine ödünç para verenler hakkındaki nizamnameye tevfikan maaş cüzdanı üzerine ödünç para vermek suretile icrayı san'at etmek üzre kendisine mezuniyet verilmiş olan Usküdar'da Hayrettin Çavuş mahallesinde Toptaşı caddesinde 245 No. lu yazıhaneyi kanunî ikametgâh ittihaz etmiş olan Kürkçü Memiş oğlu Ismail Hakkı Ef. bu kere müracaatla menkul rehin üzerine ikraz işlerinden vaz geçtiğini ve bu husustaki muamelâtı tasfiye ettiğini beyan ile teminatın iadesini talep ettiğinden yukarda yazılı muameleden dolayı kendisile her ne suretle olursa olsun alâka ve ilişikleri olanların ve matlûbatı bulunanların haklarını aramak üzre birer hafta fasıla ile üç defa ilândan sonra üç ay zarfında evrakı müsbitelerile kendisine veyahut müdiriyetteki Komiserliğe müracaatları ve bu müddetin hitamından sonra mevcut teminat akçesinin iadesi cihetine gidileceği ve artık bu baptaki taleplerin mesmu olmıyacağı malûm olmak üzre nizamnamenin 15 nci maddesine tevfikan keyfiyet ilân olunur. (15710) 2173

Profesör Dr. Rasit Tahsin

Cumartesi, Pazartesi, Çarşamba 2-6 Kadıköydeki hanesinde Tel. 60457

2367

Dr. Nuri Fehmi **Göz Hekimi**

Cağaloğlu Süreyya Bey apart. saat 2-6ya kadar. Telefon 23212

1826

Dr. HORHORUNİ

Eminönü Valide kıratanesi yanında (15570) 2060

3 üncü kolordu ilânları

M. M. V. Sa. Al. Kom. dan: Klıring mukavelesi akt edilmiş makinelerden celbedilmek şartile Ordu ihtiyacı için pazarlıkla alınacak evvelce ilân edilen 120:200 adet hamut talip çıkmadığından tekrar pazarlığa konmuştur. Ihalesi 3-5-934 Perşembe günü saat 11 dedir. Taliplerin pazarlık için tayin edilen gün ve saat Ankara'da M. M. V. Sa. Al. Kom. nuna müracaatları. (3509) (2043) 2420

Deniz yolları

IŞLETMESI

Acenteleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

İzmir sür'at yolu

GÜLNİHAL vapuru 1 Mayıs SALI 11 de Galata rıhtımından kalkacak doğru İzmir'e gidecek ve dönecektir. (2060) 2428

Bartın yolu

BURSA vapuru 30 Nisan PAZARTESİ 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (2061) 2429

Trabzon yolu

EGE vapuru 1 Mayıs SALI 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Gireson, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlara ilâveten Sürmene Ordu'ya uğrayacaktır. (2062)

Gemilerde gemi kâtiplerinden alınacak biletler zamma tâbidir. Her yolcunun biletini acenteden alarak vapura girmesi menfaati iktizasındandır. (1948) 2358

UCSUZ MÜREKKEPLİ DOLMA KALEM

T.L. 2,75

KURU YAZI

Yeni İcat Edilen

MUNGO

UCSUZ : Mürekepli dolma kalemleri sayesinde artık sünger kâğıdını kullanmağa ihtiyaç kalmaz

AŞINMAZ - KIRILMAZ - İSTİFADELİ

Anadoluda Acentalar aranıyor

Bütün Şark için umumî depoziteri 1839

NAİM DE TOLEDO

İstanbul, Sultan Hamamı, Hacopulo Han 35 - 37

Telefon : 20620 - 42309

Yalova kaplıcaları
Dahilinde kiralık mahaller

AKAY Işletmesi Müdürlüğünden:

3 kardeşler gazinosu, köylü hamamı, tuhafiye dükkânı müzayede ile kiraya verilecektir. Talipler şeraiti anlamak için her gün Levazım Şefliğine ve müzayedeye iştirâk için 3/5/934 Perşembe günü saat 14 de Idare Encümenine gelmeleri. (1973) 2392

Holantse Bank-Uni N.V.

Sabık Bahrisefit Felemenk Bankası

İstanbul Şubesi

Galata Karaköy Palas Meydancık Alalemci Han

Her türlü Banka muameleleri. Kasalar Icarı

UMUMÎ MÜDÜRLÜK : AMSTERDAM

Şubeleri : Amsterdam, Buenos Aires, İstanbul, Rio de Janeiro, Santos, Sao Paulo.

1841

Tayyare Piyanko Müdürlüğünden

Şartnamesi veçhile 5.000.000 toplu iğne mubayaa edileceğinden taliplerin 2-5-934 çarşamba günü saat 15 de Komisyona müracaatları. (2039 2400

Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Gümrük Muhafaza kıt'atı için (3000) metre yalık hâki kumaş 2-5-934 Çarşamba günü saat 14 te pazarla satın alınacaktır.

2 — Istekliler pazarlık şartlarını her gün komisyonda alabilirler. Ve örneğini de görebilirler.

3 — Pazarlığa girecekler malın komisyonca tasarlanan tutarının yüzde yedi buçuğu olan (113) liralık vezne makbuzu veya teminat mektuplariyle gelmeleri. (2040)

Büyük Tayyare Piyangosu

17 inci tertip 1 inci keşide 11 Mayıs 1934 tedir.

Büyük ikramiye 20.000 liradır

Ayrıca: 8.000, 4.000, 3.000 liralık ikramiye ve 20.000 liralık bir mükâfat vardır. 2138

EVKAF MÜDİRİYETI İLANLARI

Alemdağı Vakıf ormanlarının anber dudu mevkiindeki kestanelik ormanından kat ve imal olunmak üzere on metre mik'ap gayrı mamul kestane kerestesi arttırmaya çıkarılmıştır. Ihalesi 21/5/934 Pazartesi günü saat 15 dedir. Talip olanların yevmi mezkûrda İstanbul Evkaf Müdüriyetinde Idare Encümenine müracaat eylemeleri. (2065)

Şehri Lira	
12	Bahçe kapuda dördüncü Vakıf Hanın birinci katında 25 numaralı oda.

Bâlada muharrer oda 935 senesi Mayıs nihayetine kadar kiralık olup hizasında gösterilen bedelle talibi uhtesinde olmak Fazlasile talip olanlar 5/5/934 Cumartesi günü saat on beş kadar Evkaf Müdüriyetinde vakıf akarlar kalemine müracaatları. (2064)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

Sarıyer Belediye Şubesinden: Başı Boş olarak bulunan elyevm Sarıyer Temizlik ahırında bulunan iki adet bekçi köpeği sahibi zuhur etmediği takdirde bir hafta zarfında satılacaktır. (2081)

Asliye İkinci Yenileme Bürosundan: Mai H. tarafından kocası Top kapıda Beyazıtağa mahallesi çıkmaz Dullar sokağında 6 No. lu hanede mukim Sadık Ef. aleyhine açtığı boşanma davasının yenilemesi esnasında halen ikametgâhı meçhul bulunan müddealeyhe ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olduğundan tetkikatın icra kılınacağı 10 - 6 - 934 tarihinde büroda hazır bulunması lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Türkiye İş bankası Beyoğlu Şubesi Müdürlüğünden

Bankamız, İstiklâl Caddesinde Mısır Apartımanı altındaki yerinasına nakletmiş olduğundan yarın günden itibaren muamelâtına mukâbil binada devam edecektir.

Umumi Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET